

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.

Kaina Metams:
Suvienuose Valstijose - \$2.00
Europoje ir kitose šalyse - \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO

Su visokiais reikalais reikia kreiptis šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]

Published Every Thursday, Chicago, Ill.

SUBSCRIPTION RATES:
In United States - \$2.00
Foreign Countries - \$3.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION

All Communications and Money Orders must be addressed to:

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

ORGANAS SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ AMERIKOJE.

Metai {Vol.} VI.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 8 D. SAUSIO (JANUARY) 1914 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1879.

No. 2

Sukruskime.

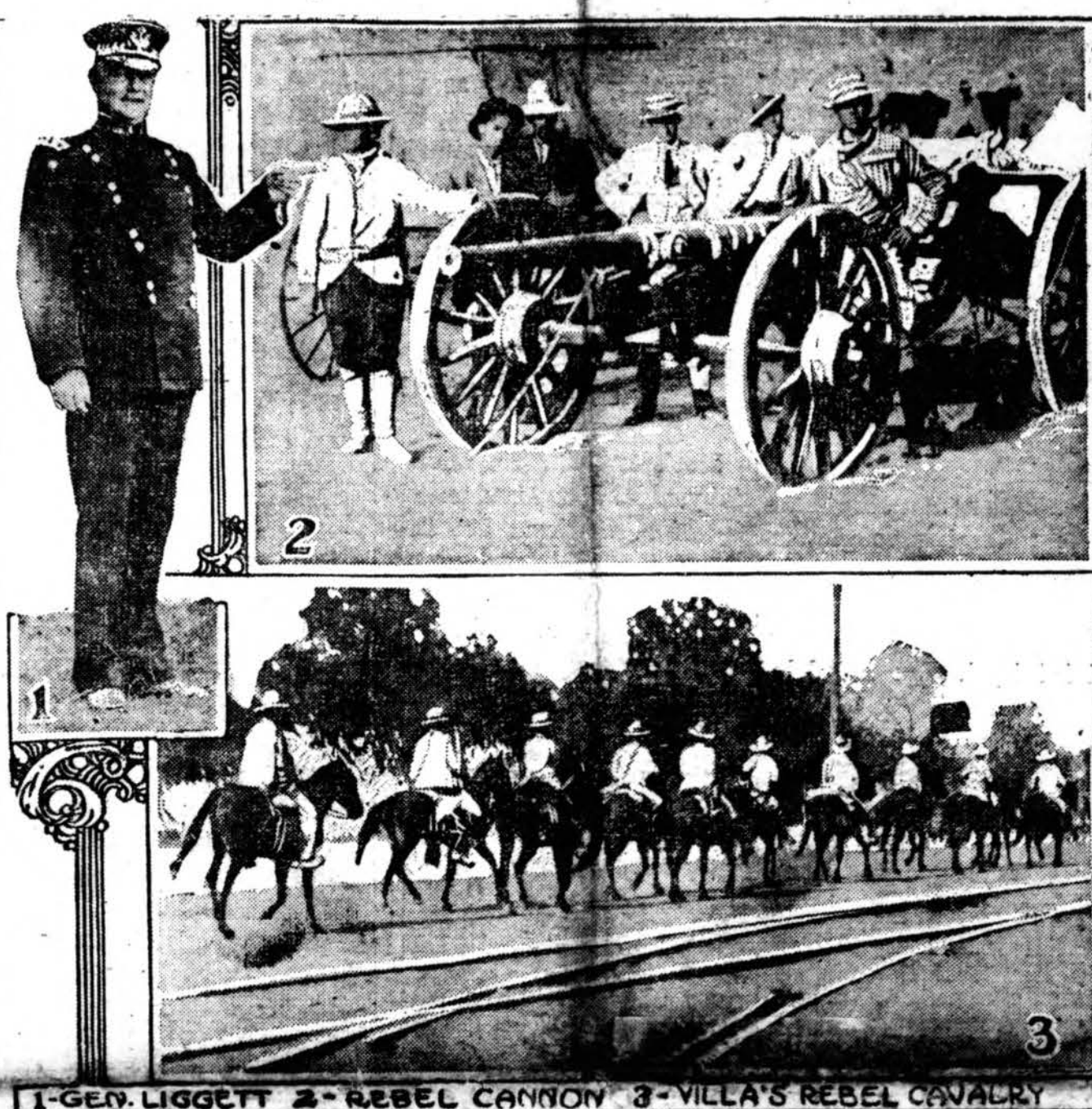
Šios Kalėdos parodė mums aiškių aiškiausiai, kad mūsų tauta nebeturi bendrų šventenybių, kurios visų būtų branginamos. Kuomet katalikai garbino gimusį Betlėjūje kūdikėlį, mūsikiškai socialistai ir laisvamanai, kaip susitarę, pabėrė savo laikraščiuose visą žiupsnį pikžodžiavimų ir pasityčiojimų iš katalikų tikybės ir jausmų "Keleivis" ne pasidrovėjo einiškai apskelbti, kad darbininkui Kalėdos nieko daugiau nereikia, kaip tik dingusią be uždarbio dieną, tik prarastą du dolerius. Net, rodos, rintas laikraštis "Vienybė Lietuvninkų" Kalėdų numerio pirmo vieton padėjo p. Gulbino straipsnį, pavadintą "Kalėdos", kuriame, mokslo skraiste prisidengus, skelbiama begėdiškai didžiausios nesąmonės apie Kristaus gimimą. Jo mokslą. Pasak autoriaus Kristus buvęs paprastas žmogelis, daręs klaidas, mainius savo taktą. Evangelijos, tai mytų, legendų, pasakų rinkinys. Delko p. Gulbinas neperskaitęs, be abejo, pačių Evangelijų ir nepatyręs, ką sako apie jas rimti, bešališki ištyriniai, patikėjo išsakyti akiai Renanui, kuriuo jis remiasi? Ir delko jis, nuodų prisisėmęs, nuodija taip drąsiai tūkstančių skaitytojų — į tą klausimą vargiai jis pats atsakytų. Tai mums parodo tikrai, kaip nelaimingame padėjime yra katalikystė Lietuvoje ir kaip negiliai ji tėra iškiepyta mūsų broliams, kad taip lengva išrauti iš jų širdies su šaknimis tikėjimą.

Bet mums čia kas kita turėtų rūpėti. Visi Amerikos lietuvių laikraščiai, giestantieji tą bedieviškąją sutartinę, priskaitytų gal iki 20 tūkstančių skaitytojų. Prie laikraščių reikėtų pridėti visas bedieviškas knygtutes, taip uoliai visur mėtomas ir platinamas. Jeigu atsiminsime, kad iš mūsikiųjų ateivių tik kelintas teskaito ką nors, kiti gi vien salinų teikiama šviesą tesuranda, mes pripažįsime, kaip daug čia Amerikoje mūsų socialistų ir laisvamanų padaryta. Turime reikalą jau su visu potviniu bedieviškų raštų, kuris graso užlieti visus mūsų išeivius, par juos gi skaudžiai atsiliepti ir į mūsų tėvynę. Jų veikimo ignoruoti, nematyti, su juo nesiskaityti — negalima. Turime pripažinti, kad lietuvių atkrikščionijimo darbas buvo varomas atkakliai, nuosekliai ir su pragarišku nolu. Tas darbas jau ir šiandien pasibaigtas vaisius rodo: daugeliui mūsų išeivių ištumtas iš po

kojų doros pamatas, į daugelį šeimynų įnešti nesutikimai, akyse kitataučių užtraukta gėda ant mūsų tautos. Ateityje graso dar didesnis pavojus. Pavojus ne tik lietuviui sielai, kuri gali būti visai depravuota (išvirtinkinta, iškreipta), ne tik katalikystei Lietuvoje, bet ir visai mūsų jaunai kultūrai, kuri remiasi krikščioniškais pagrindais. Tad ir reikėtų į tą pavojų rimtai atsižvelgti ne vien mūsų dvasiškiams, kurie ex officio (iš priedermės) turi ginti tikėjimą ir Bažnyčią nuo visų pasikėsinių, bet ir visiemis tiems, kurie neveidmaininčiai rūpinasi mūsų tautos kultūra. Tikra kultūra be doros juk negalima, čia gi graso mūsikiams tiesiog dionis išsigimimas. Vien aimanavimais blogo nepataisysime, pavojaus neprašalinsime. Negalime taip pat atsidėti vien Dievo malone. Tiesa, Bažnyčios ir pragarų vartai nepergalės, ne tik mūsų laisvamanai, bet ir jie gali padaryti (ir daro) daugelį mūsų brolių nelaimingais, gali žymia pakenkti (ir kenkia), mūsų kultūrai. Dievas gi padeda tiems, kurie ir patys nesnaudžia, bet dirba. Turime rimtai ištyrinti priežastis tokio didelio išsiplatinimo bedieviškų raštų ir būdus kovos su jais. Jeigu pamatysime klaidų ar apsilaidimo ir mūsų, katalikų pusėje, — turėkime drąsos prie to prisipažinti, nes tik ligos pažinimas gali padėti ją prašalinti.

Pasekmingai kovai su bedievybės platinimosi Amerikoje — mums matosi, reikėtų:

- 1) Sutvarkyti santykius tarp kunigų ir jų parapijonų. Nesutikimai kunigų parapijonais, vienu kitais ne pasitikėjimas dažniausiai paruošia dirvą priešikibičiai agitacijai.
- 2) Gyvai užinteresuoti kovos reikalu ir jos būdais katalikus darbininkus (pirmo vietoj platinimas katalikų knygų ir laikraščių);
- 3) užinteresuoti ir paraginti į kovą mūsų katalikų kiti jaunima.
- 4) labiau priimti į širdį katalikų visuomenę Sv. Kazimiero vienuolijos ir parapijinių mokyklų reikalus;
- 5) steigti naujus, didinti ir gerinti jau esamuosius knygynėlius; juose ypač turėtų būti turtingas rimtos tikybinės literatūros skyrius.
- 6) Įsteigti prie "Draugo" centralį didelį knygyną, kuris duotų nurodymus, sustatytų samatas ir padėtų steigti ir vesti steigiamus kitus mažus knygynėlius — skaitytis. Tam centraliui knygynui įsteigti reikėtų stor-

1-GEN. LIGGETT 2-REBEL CANNON 3-VILLA'S REBEL CAVALRY

Paveikslas 1, parodo generolą Liggett. Antras paveikslas pararo sukilėlių kanuolės. 3 Raiteriai garsaus generolo Villa.

POLITIKA.

Meksika.

Šioj nuvargintoje šalyje karės galo dar nesimato. Jei mes pažvelgsime į šalies padėjimą mes lengvai suprasiame, kodėl taip yra. Visiems beveik yra žinoma, kad Meksika nors ir labai turtinga šalis, bet jos gyventojai baisiai vargingi. Nes kada Meksikos inteligentai puikiai pasipuošę, rengė įvairias prapalbas, gražias kalbas politikų susirinkimuose, jie visai užmiršo ir neturėjo laiko kelti šalies pramonės. Tuo pačiu laiku svetimų šalių kapitalistai — amerikoniai ir europiečiai, nesnaudė, bet patyloimis griebė vieną šalies turtų šaltinį po kito. Tas padarė tai, kad daugiau negu ketvirčiai šalies gyventojų liko beturčiais. Iš to išeina, anot amerikono politiko Middleton'o žodžių, kad meksikonai gali kariauti kol tik jie nori, visi jų nuostoliai, tai žmonės. Turtas gi, kurį jie sunaikina priguli ne jiems. Jie gali naikinti geležinkelius, tiltus, dirbtuves, kasyklas, pirklybos įstaigas, bankas ir sau visai mažai tekenkti. Nes, išskyrus valdytojus didelių žemės plotų, kuri dažniausiai dirvonais guli, ir smulkius pirklelius, visi šalies gyventojai susideda iš indijonų kilmės žmonių, kurių beturta galima tik savo akimis pamatius suprasti. Kamgi

priguli šalies turtas? Kaip augščiau minėjome, visi turty šaltiniai priguli svetimačiams. Ką tik meksikonas neveiktų, jis susitinka su svetintaučiu kapitalistu. Jis nori važiuoti traukiniu, turi naudotis geležinkelio kuris priguli amerikonomams ir kuri visi darbininkai, ypatinagai mekanikai — amerikoniai. Jei jis gyvena dideliame mieste, jis naudojas tramvajum, kurį intaisė ir valdo taip pat amerikonas. Jei jis, moka skaityti, jis skaito prie elektros ar gaso šviesos, kurį patiekia taip pat svetimam. Kerosinas lempai ir kitiems jo gyvenimo reikalingiems priguli jo paties kraštui, bet iš žemės imamas jei ne amerikono, tai anglo. Jei jis turi kiek pinigų ir nori juos dėti bankon, turi eiti pas svetintautį, tankiausiai francūzų. Net didžiausios šalies turtas — kasyklos, iš tikrųjų, priguli ne meksikonams, bet svetimačiams.

Svetimų šalių turtai Meksikoje yra labai dideli. Yra spėjama, jog vienų tik amerikono Meksikoje turtas iš neša nuo 500,000,000 iki 1,000,000,000 dolerių. Kitoms šalims priguli taip pat nemaža. Ir, iš finansiškos ir pramonės pusės žiūrint, Meksikos sostapilė yra ne Meksikos miestas, bet New Yorkas.

Iš to viso kas augščiau pasakyta galime išvesti, jog jokio nuostabumo nėra, kad karė ne tik ką nesibaigia bet eina žiauryn. Ką parodo kilmės žmonių, kurių beturta galima tik savo akimis pamatius suprasti. Kamgi

ris guli pačioje šiaurinėje Meksikos dalyje. Mušyje datlyvavo skaitlingi buriai kareivių kaip sukilėlių taip ir federalistų. Sukilėliai užgule iš pietų pusės. Kovoje žuvo daug kareivių kaip iš vienos taip ir iš kitos pusės. Daug federalistų, nematydami sau kitokios išeigos bėgo per ribą į Teksas valstiją, kame juos Jungtinių Valstijų kareiviai nuginkluoja ir grąžina atgal į Meksiką.

Tikro skaičiaus žuvusių niekas dar nežino, tik sprendžiant pagal daugumą sužeistųjų spėjama, jog bus labai didelis. Sužeistieji mato didelį vargą, nes nei viena nei kita pusė neturi suorganizavę sužeistiesiems prieglaudos. Juos siunčia per ribą į Jungtinių Valstijų pusę, kame bažnyčią ir mokyklą perdirbo į ligonbutį, bet kiek sužeistųjų į tokį ligonbutį sutalpina?

Po šešių dienų apgulimo sukilėliai pasitraukė, bet yra manoma kad sustiprinę savo būrius vėl sugrįš. Kaip ten bus toliau sunku žinoti. Vienok kaip ten nebūtų, šalis gero dar negreit tematys. Buvo manoma, kad sugrįžus iš Meksikos Jungtinių Valstijų pasiuntiniui Lind, persimainys Wilsono politika, bet pasirodė jog jis nei nemano to daryti. Nemanoma to daryti nei Wilsono artimiausio patarėjo Bryan, kuris išsitarė jog nenorįs kad Jungtinių Valstijų piliečiai mirtų už tėvynę, bet kad jie tėvynęi gyventų. Nors jie

ir nemano stoti į karę, bet, kaip iš visako matyti, ar šiaip ar taip turės į ją kisti ir savo reikalus ten ginti; taip jau yra seniai sakoma tų kurie mato tikrą Meksikos padėjimą.

Bulgarija.

Po ilgų vargų, po baisiai varginančios karės, šalis pradeda eiti į paprastą gyvenimo vėžes. Pačiuose Naujuose Metuose atidarytas parlamentas — Sobranije kuris vienok neapsiėjo be nesusipratimų. Dar prieš atidarymą parlamento buvo girdžiamos neprielankios valstijai kalbos. Inėjus karaliui su savo motere ir vaikais į parlamento namą, socialistai atstovai pradėjo šaukti "Šalin monarkiją! Tegyvuoja Republika!" Kada karalius skaitė savo pranešimą, tai socialistai nestojo šukavę ir matydami, kad tas viskas neturi pasekmės apėjo susirinkimą.

Karalius nekreipė ant jokios atydos. Savo kalboje jis kalbėjo Bulgarijos tautos su Rumunija ir Serbija, kurie esą jau geroje tvarkoje. Derybos gi su Turkija greitai būsią pabaigtos. Išskyrus socialistus, visi kiti parlamento nariai mielai priėmė karaliaus pranešimą ir manoma, jog jie stengsis darbuotis šalies naudai.

Antras paminėjimo vertas atsitikimas, tai apkaltinimas bulgarų pulkininko Petrovo, kuris buvusioje kovoje su graikais ar tai iš baimės ar iš suokalbio, pabėgo iš karės lauko. Apkaltintasis nuteistas keturiems metams į kalėjimą. Ne tame svarba, kad nuteistas, bet tame kad teisme išsiaiškino daug dalykų, kurie parodė, jog karės laik patį vadovai nepildė disciplinos, o pasekmė to buvo baisus kraujo praliejimas.

Jungtinės Valstijos.

Mums, kaippo ateiviams, jau gerai žinoma, kaip sunku kol atvažiuoji į šią "auksos šalį". Gana dažnai mūsų spauda priversta atsiliepti ant neteisėgų Ellis Islando pasielgimų. Vienok tas sunkumas vis neapsistoja. Štai kad ir dabar laikraščiai praneša jog valdžia neleidžia ineiti New Yorkan vienam Vengrų pirkliui, nes jis kana kada, dar namie būdamas dalyvavęs kokioje ten dvikovoje. Žinoma, dvikova yra negeistinas dalykas ir mes jo neužtariame, bet neįleisti žmogų vien tik dėlto nurodo koki tai ypatingą ateivių varžymą. Parodo taip pat sauvalę kareivių valdininkų, kurie nors ir atsako prieš valdžią, bet elgiasi kaip jiems patinka. Nes kaip jau žinoma, paėjus kalboms jog žadąs at-

važiuoti Airijos unijų vadovas Larkin, darbo sekretorius Wilson, paklaustas apie jo įleidimą, atsakė, jog tai prigulėsią nuo Ellis Islando valdininkų. Viena tai parodo, jog tie patys valdininkai elgiasi kaip jiems tinkama. Ką jie daro su ateiviais, turinčiais mažesnę svarbą žmonių visiems aišku.

Vokietija.

Vokietija niekaip negali išsipainioti iš pinklių, kurias sumazgė per daug išvystavusi jos kariuomenė. Tyrinėjimai Zaberno atsitikimu apie kuriuos mūsų skaitytojai tur būt dar atsimena, užima dar svarbiausią vietą Vokietijos politikierių tarpe. Negana, kad teismas nuteisė jauną oficerį von Forstnerį, bet išeina aiškien, jog daugiau nemalonių Vokietijos kareivijai dalykelių ir spėjama, jog tai sukelsią audrą ateinančią savaitę reichetagai susirinkus. Eina kalbos "ir daugelis laikraščių tvirtina, jog sostinė Prūsija priims spąstus, pat pripažintuos, ir tą atitinkamą. Bet tas dar, pakol kas kareivių sakoma, esą netiesa. Dabar viskas sukasi tik apie du kareivių viršininkus pulkininką von Reuter ir Schad. Abudu iš jų kaltinama už nelegalų paveržimą Zaberno gyventojaus laisvės ir už prisisavinimą perdidelės valios kaippo kareivių viršininkams, eiti į privatinus namus ir areštuoti nekaltus gyventojus. Abudu kaltinamuoju prie to prisipažįsta ir net giriasi, jog jie valdė miestą sauvališkai, įvedę karės teismą. Abiem už tai gresia bausmė. Bet ne bausmė čia svarbu. Svarbiausia tai, kad kariuomenė pasirodė negeistinoje šviesoje ir kad visas dalykas prasidėjo vokiečių paglemžtoje šalyje, už kurią aiškiai užtaria francūzai. Viena čia žeminamas kareivijos vardas ir mažinama intekmė žmonių akyse, o antras gali kelti net karę su Francija. Tai vokiečiams, ypač šiuo laiku, nepageidaujama.

RUSIJA.

Rusijoje, pagal neseniai išduotas apyskaitas, pasirodo nuostabus augimas kalėjimų ir kalinių skaičiaus. Pradžioje 1905 m. buvo 5748 kalinių. Tai buvo prieš pat revoliuciją. Gale 1906 m. caras apskelbė konstituciją ir gegužės mėn. 1906 m. susirinko pirmoji dūma. Tuose pat metuose, kalinių skaičius užaugo iki 7749. Pradžioje 1908 ju skaičius buvo 12591, o pabaigoje 1909 m. jau siekė 20936. Gale 1911 m. ju buvo 29424, o pradžioje 1912 jis užaugo iki 32000. Toks spėjus kalinių augimas gali būt tik išaiškinamas įsigyvenusios biurokratijos valdimu. Didese dalis tų kalinių tai politikos prasikaltėliai susideintais iš geriausių Rusijos stung — inteligentai ir studentai, kaip augstųjų taip ir vidutiniųjų mokyklų.

Lekcija ir Evangelija

PIRMOJI NEDELIA PO TIRJŲ KARALIŲ.

Lekcija.—Rym. XII, 1—5. — Meldžiū jūsu, broliai, kad duotumėte jūsu kūnus gyva, šventa, Dievui patinkama auka, išmintingą jūsu tarnavimą. O nebūkite panašūs į šį svietą, bet persimainykite jūsu proto naujybėje, kad patirtumėte, kuri yra Dievo valia gera, ir maloni ir tobula. Nes iš malonės, kuri yra man duota, sakau visiems, kurie tarp jūsu yra, ydant ne daugiau išmanytumėte, kiek reikia išmanyti, bet ydant išmanytumėte pagal blaivybės, kaip kiekvienam Dievas suteikė tikėjimo saiką. Nes kaip viename kūne turime daug sąnarių, o visi sąnariai ne vieną turi darbą, taip daugelis mūsų vienu kūnu esame Kristuje, o kiekvienas paskyrimu vienas kito sąnariais.

Evangelija. — Luk. II, 42-52. — Kad Jėzus buvo dvylikos metų, nuėjo Juozapas ir Marija į Jeruzolimą šventosios dienos papročiu, o pabaigę dienas, kad grįžo, pasiliko vaikelis Jėzus, o nepamatė jo tėvai. O manydami, kad buvo draugijoje, nuėjo dienos škelį ir ieškojo jo tarp giminių ir pažįstamųjų. O neradę sugrįžo į Jeruzolimą, ieškodami jo. Ir atsitiko, po trijų dienų rado jį bažnyčioje, sėdintį tarp daktarų, klausantį jų ir klausantį juos. Ir stebėjosi visi, kurie girdėjo jį, iš jo išminties ir atsakymų. O pamatę nusistebėjo. Ir tarė jam jo motina: Sūnau, ką taip mums padarei? Štai tavo tėvas ir aš gailėdamiesi ieškojome tavęs? Nežinojote, jog tuose daiktuose, kurie yra mano Tėvo, reikia man būti? O jie nesuprato žodžio, kurį jiems sakė. Ir nuėjo su jais ir atėjo į Nežaretą ir buvo jiems pasidavęs. O jo motina visus tuos žodžius užlaidė savo širdyje. O Jėzus augo išmintyje ir metuose, ir malonėje pas Dievą ir žmones.

KATALIKIŠKOS ŽINIOS.

Del Žemaičių vyskupo kandidatūrų „Kurjer Warsz.“ gavo žinią iš Peterburgo, kad kun. prel. Maculevičius ir kun. Pranaitis nėra kandidatais, tačiau kun. Karevičiaus kandidatūra atsižvelgiama tikrai. Jokia lenkų delegacija su gr. Tiškevičiumi prysaky nevažinėjusi Ryman minietiesiems kandidatams kenkti.

Bulgarija. Neseniai sugrįžo iš Bulgarijos žymus katalikas veikėjas Desgranges. Vazinėjo jįsai Bulgarijon tyrinėjimų daryti. Tas vyras parsivežė iš Bulgarijos tokią įspūdį, kad bulgarų palinkimas į Katalikų Bažnyčią giliai įleidęs šaknis bulgarų visuomenėje. Sofijos ir Filipopolio miestuose veikia draugijos, kurių tikslas platinoti supratimą reikalingumo grįžti į katalikų tikėjimą. Pranc.

eijos pasiuntinys Sofijoje išsitaręs, jog nebusią labai nuostabu, jei kitais metais daugel bulgarų paliktu katalikais.

Vokietija. Pirmininkas valdybos katalikų mokytojų draugijos, prie kurios prideri apie 22,000 mokytojų katalikų, pasiuntė popiežiui dėlei jubiliejaus metų tam tikrą raštą, kuriame išreiškė savo katalikiškus jausmus. Mokytojų draugija tuo parodė, kad jos sąnariai nori drauge su bažnyčia darbuotis, auklėdami žmones savo tikėjimo meilės jausmus.

IS LIETUVIŲ GYVENIMO

AMERIKOJE.

DRAUGIJOS.

West Lynn, Mass.
27 gruodžio š. m. Buvo parengtos prakalbos S. L. R. K. A. 22 kuopos. Kalbėtojai buvo 1) Pr. Vermauskas 2) Juškaitis — abu Brighton'o Seminarijos mokiniai 3. buvo p. Mikalauskas. Prakalbos prasidėjo 7 valandą vakaro 1) kalbėjo Pr. Vermauskas. Jo kalbos tema buvo apie sveikatą. Jis nurodė labai nuosekliai, kaip užsilaikyti žmonėms, ydant sveiki būtų 2) kalbėjo Juškaitis, jis kalbėjo apie apšvietą, nurodė kad žmogus privalo kuodaugiau sia skatyt laikraščius ir knygas, bet tik geras knygas ir gerus laikraščius. Trumpai kalbėjo, bet visai publikai labai patiko, ką liudijo garsus delfų plojimas. Po Juškaitio kalbėjo P. Mikalauskas. Taisi kalbėjo apie draugijas ir Susivienijimą, nurodė kam reikalingos yra draugijos ir ką jos nuveikė. Daugiausia gi agitavo S. L. R. K. A. Paskui kalbėjo Juškaitis, apie protą gana nuosekliai nurodė kaip žmogus turi protą. Jam bekalbant pradėjo socialistai kelti truksmą. Kiti socialistai ėmė siųst klausimus raštu parašytus. Jie norėjo ne tiek sukritikuoti, kiek pasimokint nuo kalbėtojų. Juškaitis jų visus klausimus išrišo nuosekliai. Per tas prakalbas prisiradė keli nariai. Kalbėtojams tariame nuoširdų ačiū.

IVAIRIOS ŽINIOS.

Boston, Mass.

Apie ką gi daugiau rašyti iš mūsų miesto, tariamojo „laisvamanių lizdo“, jeigu ne apie juos pačius. Tik gaila, kad nieko linksmo pranešti negaliu. Mūsų laisvamaniams pradėjo baisiai nesisekti. Jų laikraščiai čia smukte smunka, jų pasisiekimas, tai praeities dalykas. Ateitis turėtų būti prigules „Ateičiai“. Ir į Labdarystės draugijos Valdybą, kur jie turėjo pretenziją viešpatuoti, ne pakliuvo nei vienas „draugas“. Vadinasi socialistai neturės balso Lietuvių svietinėje. Nesiseka nei laisvamaniams. Neturėdamos užtekintai pajėgų, kad savo draugiją sudarin, jos buvo prisiplekšios prie „Lietuvos Dukterės Draugystės, po globa Motinos Švenčiausios“, bet toji draugija sumanė savo organizaciją apvalyti ir visus laisvamanes (o jų buvo apie 15) iš savo draugijos iš-

metė. Apsivalius nuo negeistino elemento viršmūnėtoji dr-ją pradėjo smarkiai augti ir trumpu laiku gavo keletą desėtkų naujų narių. Laisvamanes svajoja apie savąją draugystę, bet ar joms pasiseks ką suorganizuoti, dar nežinia. Vislab, žinoma, kaip kam nelipksma.

Kad palinksimus „Draugo“ skaitytojus, nors pabai goje pranešiu gražų juokelį. Bostone einanti cecilikų „Laisvė“ pasižymėjusi savo žygiais prieš mokslo draugijos atstovus, kuri dargi iš kailio nėrėsi, kad atitrauk žmonės nuo aukojimo, dabar pradėjo labai rūpintis: „kas bus su tautos namais.“ (Žiur. No. 102) ypatingai jai rūpi: „kas daryti su pinigais, kurie sukoketuota tautos namams Amerikoje“. Gardžiai pasijuokė Draugo skaitytojai, pasakykite „Laisvei“: a psik!

Bastenis.

Omaha, Neb. Kalėdas praleidome labai gražiai Pirmą dieną Kalėdų turėjome bažnytelėje gražią orkestrą, prie kurios mūsų 18 giesmininkų puikiai savo giesmėmis pritarė.

Klebonui paprašius, žmonės deda pinigų naujam varpui intaisyti. Jau 400 dolerių sumesta.

Čia lietuviai dirba daugiausiai skerdyklose. Uždarbiai ne kokie: moka tik 19 centų nuo valandos. Seniau dar mokėdavo po 20 c. Geresnės vietos kaip visur, taip ir čia užima kitalaučiai. Tik 2 lietuviu darsigavo iki geresnių vietų. Apie Kalėdas darbai sumazėjo. Atvažiuojantiems sunku gauti darbo. Yra keli biznieriiai, bet jų saviškiai nelabai palaiko. Sako, tegui ir jie eina taip-pat dirbti.

Suvalskietis.

Worcester, Mass.

Baisi žmogūdytė. Gruodžio 25 d., Kalėdų vakarą lietuvis Juozas Norkevičius 23 metų papiovė Jurgį Janušauską 30 metų. Antrą J. Paliubauską mirtinai sužiedė; trečiam perpiovė ranką, ir vienai moterei žandą. Tos baisios tragedijos buvo tokia istorija. J. Janušauskas pasikvietė J. Norkevičių į svečius. J. N. atėidamas atsivedė savo šeimininko vaiką, jiems ten besikalbant tas vaikas pradėjo pliaukšt angliškai. Tos vietos šeimininkas pradėjo vaiką barti, sakydamas aš pasakysiu tavo tėvui; tada J. N., pašokęs trenkė kumščia į stalą, ir pradėjo ant to žmogaus visokiais žodžiais burnot. To šeimininko švogeris J. Paliubauskas liepė jam išeit, kad nemoka apsieit padoriai, bet jisai neklausė. Tad J. Paliubauskas paėmęs už apykaklės išmetė už durų be skrybelės. J. Janušauskas išnešė jam skrybelę ir pradėjo barti, kam jis jam padaręs gėdą. Pradėjo juodu barties. J. Norkevičius, išsitraukęs peilį durė J. Janušauskui staciai į širdį, ir ant vietos paguldė. Ant loermo atbėgo J. Paliubauskas. Žmogūdydys puolėsi ant jo ir mirtinai sužiedė. Trečias atbėgo šeimininkas ginti savo švogerį ir tam perapioję ranką Paskiausia atėjo P. sesuo ir tai perpiovė veidą. Žmogūdydys tuojau su-

areštavo, ir dabar sėdi kalėjime.

J. Janušauskas buvo gaudoras vaikas, šioj šalij išbuvo septynis metus, ir buvo susitaukęs \$1.800 dol. Tai reikia, kad nebuvo girtuoklis, nei palaidūnas. Vėlionis neseniai buvo atlykęs išpažinti, tad ir likosi palaidotas su bažnytinėmis apeigomis iškilmingai. Vėlionis paėjo iš Liubavo parapijos Kalvarijos pav. Suvalkų gub. J. N. taip-gi paeina iš Kalvarijos par. Suvalkų gub. sužiestas J. P. paeina iš Kauno gub. žmonės, kalba kad J. N. ir Lietuvoj yra užmušęs žmogų. Kokios bausmės sulauks kaltininkas matysim, toliaus. Turbūt Worcesteris iš viso pasaulio peštukai yra suvažiavę, kur tik išgirsi, tai jau susimušė, tai makuoles susiskaldė. Worcesterio lietuviams šios Kalėdos bus ilgai atmenamos.

Duok Dieve, kad to daugiau pas mus neatšitiktų.

Lietuvis.

Rockford, Ill.

Sis miestelis yra labai švarus, smulkus. Gyvena čia daugiausiai švedai; yra nemaža ir lietuvių, kurie čia turi savo parapiją. Jos reikalai gerai stovi. Neseniai buvo mėginama sujungti visas Rockfordo lietuvių draugijas. Sumanė Šmono Daukanto draugija. Sutiko prisidėti prie Sąjungos ir kitos: Švento Mykolo dr., politikos klubas, Lietuvos sūnų ir dukterų draugija, Kanklių dainininkų, S. L. A. 77 kuopa, S. L. R. K. 137 kuopa, Socialistų „brancius“ jaunųjų socialistų ratelis ir T. Mylėtojų dr. kuopa. Visos tos draugijos buvo išrinkusios po 2 delegatų į bendrą seimą. Bet ligšiol draugijų Sąjunga nieko nenuveikė. Susirinkę draugijų atstovai tik iškolioja vienas kitą — tuo viskas ir baigiasi.

Tautą mylintis. J. B.

Shaft, Pa. Iš Shenandoah'rio apeliokės retai kada matytie laikraščiuose žinutė, nors čia lietuvių yra apšėiai. Jų gyvenimas labai liūdnas. Uždirba kasyklose pusėtinai, bet daugelis visą savo uždarbį praleidžia svaininamiems gerimams. Dirbdami savo prakaite maudosi, vakarais gi ir taip liuosų laikų aluje maudosi. Žinoma kada jie apsvaigina savo protą tuo nuodingu skistimu—tada jie užmiršta savo pavojingą darbą, ir liūdną ateitį, jie nei nepagalvoja taip nedorai gyvendami, kas jų laukia toliau. O sulaukus senatvės visą tai labai skaudžiai atsilieps. Blogiausiai tai, kad jie savo vaikučius mokina gerti. Kudikiai, dar maži būdami, ingija tą negeidžiamą ligą alkohizmą, o paskui ir jie seką tėvų pėdomis. Čia paminėsiu kai jie šv. Kalėdas praleido, prisigėrę tų svaiginamųjų nuodų, ėmė viens kitam sprandus daužyti, o paskui vieni kraują, kiti ašaras lieti. Beje dar čia randasi ir „pirmėivių“, kurie po intekme rudžio visus veda pirmyn. Visuomeniško gi veikimo pas juos visai nesimato. Čia randasi dar ir kelios draugijos, kurios visai nieko neveikia, todėl kad lietuviai nesutikime gyvena, vieni kitus pravardžiuoja

ir vietoje gyventi del meilės, jie gyvena del neapykantos.

A. Ž.

South Barre, Mass.

Neseniai čia atsitiko nelaimė su jauna lietuve moterėle. Skubėdama užkurt pečių ji paėmė žibalo blėkinę ir inkišo į pečių, pildama, kad greičiau užsikurtų. Bet dasigavus ugnis į indą sprogo ir apipulė ją visą tuoju užsidegė visos drapanos. Ne turėdama kuo užgesyti išbėgo laukan bet ir nebegrižo daugiau. Kol kiti pamatė jau ji baigė gyvenimą. Buvo tik ištekęs jauna moterėlė, kurią neatsargumas nuvėrė į kapus. Čia darbai eina menkai sunku naujai pribuvusiems darbas gaut.

Lietuvių yra mažas būrelis, niekuom neatsižymi, tik pasigėrę pasipeša ir pakaušius apskaldo. Bet nevisi. Yra ir gerų vyrų.

Bobon.

Wanamie, Pa. Nors Wanamie „Draugo“ skaitytojų yra ikvaliai, bet apie Wanamie niekad nieko negirdėt. 21 gruodžio buvo surengti krūtomieji paveikslai. Rode juos kun. S. Struckus vietinėje viešoje moksloinėje. Rodymai buvo labai gražūs, publikos susirinko į 3 šimtus; daugelis net verkė, matydami Jėzaus kančią. Wanamie girtybė pradeda mažėti, žmonėliai pradeda susiprasti. Kasyklose užmušti du žmonės: vienas italas, kitas lietuvis Juozas Žvingilas; pragyveno jis Amerikoje beveik 30 metų. Buvo laisvas žmogus niekur neprigijęs. Palaidotas nešventintuose kapiniuose be Bažnytinio apeigų.

J. Š.

St. Clair, Pa.

pas mus lietuvių yra suviršum šimtas šeimynų, tik ne visi sutikime gyveną. Jau 9 metai, kaip parapiją tveria ir negali sutverti. Susirenka susirinkimą, tai susipyksta ir išsikirsto, o kaip kunigas atvažiuoja tai kunigą visai išveja. Atvažiuoja pas mus kun. Kutas iš Shenandorio. Parapijonas.

Whitinsville, Mass.

Čia lietuvių yra tik 10 šeimynų ir 20 pavienių. Pas mus tamsu ir svaigu. Laikraščių knygėčių neskaitytome, tik ruduką ir baltutę temokame garbinti.

Bobon.

LIETUVOJE.

DRAUGIJOS.

Kauno savitarpio Kredito Draugija darbuojasi gana pasekmingai. Draugija įsikurė spalį 20 d. 1911 met., o iš šių metų apyskaietos (iki 1 lap. 1913 m.) jau galima spręsti, kokiais dideliais žingsniais draugija žengia pirmyn. Draugijos balansas siekia gražios sumos — 1/2 mil. rublių (491.904 rub. 74 k.). Draugijos sąnarių skaičius atėjo už banko veikimą visais 499.550 rub. „Rygos Garsas“.

Nemonaitytis. Trakų apskr. mėn. pabaigoj Nemonaitytis buvo pirmas susirinkimas „Ryto“ draugijos skyriaus. Išrinkta valdyba. Nutarta įsteigti vakarinius

kursus suaugusiems. Pralėš, jie gyvena del neapykantos.

A. Ž.

South Barre, Mass.

Neseniai čia atsitiko nelaimė su jauna lietuve moterėle. Skubėdama užkurt pečių ji paėmė žibalo blėkinę ir inkišo į pečių, pildama, kad greičiau užsikurtų. Bet dasigavus ugnis į indą sprogo ir apipulė ją visą tuoju užsidegė visos drapanos. Ne turėdama kuo užgesyti išbėgo laukan bet ir nebegrižo daugiau. Kol kiti pamatė jau ji baigė gyvenimą. Buvo tik ištekęs jauna moterėlė, kurią neatsargumas nuvėrė į kapus. Čia darbai eina menkai sunku naujai pribuvusiems darbas gaut.

Bobon.

LIETUVOJE.

DRAUGIJOS.

Kauno savitarpio Kredito Draugija darbuojasi gana pasekmingai. Draugija įsikurė spalį 20 d. 1911 met., o iš šių metų apyskaietos (iki 1 lap. 1913 m.) jau galima spręsti, kokiais dideliais žingsniais draugija žengia pirmyn. Draugijos balansas siekia gražios sumos — 1/2 mil. rublių (491.904 rub. 74 k.). Draugijos sąnarių skaičius atėjo už banko veikimą visais 499.550 rub. „Rygos Garsas“.

Nemonaitytis.

Trakų apskr.

mėn. pabaigoj

Nemonaitytis

buvo pirmas

susirinkimas

„Ryto“ draugijos

skyriaus.

Išrinkta valdyba.

Nutarta įsteigti

vakarinius

kursus suaugusiems.

Pralėš, jie gyvena

del neapykantos.

A. Ž.

South Barre, Mass.

Neseniai čia atsitiko

nelaimė su jauna

lietuve moterėle.

Skubėdama užkurt

pečių ji paėmė

žibalo blėkinę

ir inkišo į pečių,

pildama, kad

greičiau užsikurtų.

Bet dasigavus

ugnis į indą sprogo

ir apipulė ją visą

tuoju užsidegė

visos drapanos.

Ne turėdama

kuo užgesyti

išbėgo laukan

bet ir nebegrižo

daugiau.

Kol kiti pamatė

jau ji baigė

gyvenimą.

Buvo tik ištekęs

jauna moterėlė,

kurią neatsargumas

nuvėrė į kapus.

Čia darbai eina

menkai sunku

naujai pribuvusiems

darbas gaut.

Lietuvių yra

mažas būrelis,

niekuom neatsižymi,

tik pasigėrę

pasipeša ir

pakaušius apskaldo.

Yra ir gerų vyrų.

Bobon.

Wanamie, Pa.

Nors Wanamie

„Draugo“ skaitytojų

yra ikvaliai,

bet apie Wanamie

niekad nieko

negirdėt.

21 gruodžio buvo

surengti krūtomieji

paveikslai.

Rode juos kun.

S. Struckus

vietinėje viešoje

moksloinėje.

Rodymai buvo

labai gražūs,

publikos susirinko

į 3 šimtus;

daugelis net verkė,

matydami Jėzaus

kančią.

Wanamie girtybė

pradeda mažėti,

žmonėliai

pradeda susiprasti.

Kasyklose užmušti

du žmonės: vienas

italas, kitas

lietuvis Juozas

Žvingilas;

pragyveno jis

Amerikoje

beveik 30 metų.

Buvo laisvas

žmogus niekur

neprigijęs.

Palaidotas

nešventintuose

kapiniuose be

Bažnytinio

apeigų.

J. Š.

St. Clair, Pa.

pas mus

lietuvių yra

suviršum šimtas

šeimynų,

tik ne visi

sutikime

gyveną.

Jau 9 metai,

Ylakiai (Telšių pav.). Valstiečiai pastatė dviem augštais muros namus mokyklai, manydami susilauksią keturklesės miesto mokyklos ar progimnazijos. Tokia pat jau randas Sėdoje, netoli Ylakių. Ylakiškiams reikėtų pasirūpinti pas save įsisteigti keturklesę mokyklą, kad čia pat būtų galima vaikams įgauti vidutinį mokslą, reikia tik kreipties prie mokyklos vyriausybės Kaunan ar Vilniun.

Kaunas Broliai Tilmansai stato naują fabriką, kurioje bus liejama ruda. Baigs statyti ateinančiais metais. Apšvarstytas, kad bus galima į metus suvartoti 8000 pūdų rudos.

"Vienybė".

Pumpėnai. Kinderėių kaimo ūkininkas parvėžęs iš girus vėžimą šakų, vertė jas ant kiemo su vežimu ir netikėtai užvertė po šakom savo 2 metų sūnų. Vaikas išimtas negyvas.

"Vienybė".

LIETUVIAI SVETUR.

Londonas.

Pastarame laikė lietuvių klubas pradėjo silpnai gyvuoti. Nėra tinkamo klubo vedėjo, kuris visą tvarką tinkamai vestų.

Sekmadienį, 14 d. gruodžio, buvo laikytas visuotinis klubo narių susirinkimas. Žmonių prisirinko mažas skaičius, o į pabaigą susirinkimo salė suvis ištuštėjo. Šiame susirinkime sunku buvo sužinoti visas klubo šio vis, apyskaitos labai buvo neaiškiai išduotos. Kasininkas savo knygų suvis neparodė. Šiame susirinkime buvo juokų ir valias mat komiteto nariai, kada reikia apyskaitas išduoti, tada savo knygų eina tvarkyt. Kaip ten nebuvo, bet vis dėlto revisorius A. Sinekas šį tą paaiškino apie dr. Jos stovį sako, kad šiais metais klubas turėjęs ne pelno, ale nuostolių, būtent ant 8 svarų. Daugumas tuo kaltina klubo komitetą. Anot Sineko sunku buvo kas sužinoti iš komiteto knygų.

Kai kurie sakė, kad klubas nereikia laikyti svaiginamųjų gėrimų, bet tai galutinai nebuvo nuspręsta. Juokais ir tuščiais ginčiais susirinkimas užsibaigė, kaikurie svarbūs dalykai dėl vėlaus laiko buvo atidėti kitam susirinkimui.

Kalnavertis.

IŠ VISUR.

Palėkė areštantas. Kalėšo gub. nusileido aeroplanas su Vokietijos lakūnu. Jis tapo suareštuotas ir manoma buvo varyti į Kalėšų. Bet prieš varymą lakūnas užklauso pristovą, ar niekados jis nelakiojęs oru? Pristovas atsakė kad ne. Lakūnas užprašė sesti aeroplaną. Šis nieko nemąstęs sėdo ir lakūnas paleidęs motorą... nulėkė į Vokietiją.

"Vienybė".

Prūsų pasienyje manoma įtaisyti elektrinius reflektorius, kurie naktimis apšviestų ruožėlių ir palengvintų suėmimą einančių slapta.

"Vienybė".

Vokietijos Augimas.

Paskutiniui laikui Vokietijoje nužengė pramonijos didelių žingsnių pirmyn. Pagal statistikos suteiktų žinių šalis auga visose pramonijos šakose.

Javų užauglius: kviečių rugių, avių, miežių, bulvių ir šieno, 25 m. laike, padidėjo 88%, nors dirbamųjų laukų teprišdėjo tik 6%. Auginime tų javų Vokietijoje nužengė taip toly, kad nei viena iš kitų šalių negali su ja susilyginti. Indonemaisia tai, kad darbininkų skaičius pasiliko tas pats.

Anglių iškaskime Vokietijoje stovi po Jungtinių Valstijų pirmoje vietoje. Per tą patį laiką (25m.) ji iškaskė 240% daugiau negu pirmiau. Geležies rūdos iškaskime ji pralenkė net Jungtines Valstijas. Nuo 1886 iki 1910 m. Vokietija išaugo plieno iš dirbime ant 1335%, Jungtinės valstijos 910% ir Angliją 154%. Kitų šalių nei lyginti negalima.

Nuo 1890 iki 1910 Vokietija paigino geležinkelius 34%. Jungtinės Valstijos 46%. Kitos viešpatijos — Anglija, Francija daug mažiau.

Tas viskas padidino šalies ineigas, kurios stovi daug augščiau neg Anglijos ir Francijos. Pačių žmonių turtais penkiolikos metų bėgyje padidėjo net du kartus.

Upė Mississipi. iš priežasties žemės formos, yra beveik keturias mylios augščiau savo pabaigoje negu pradžioje. Visu savo keliu upė teka į kalną. Jei žemė nustorų sukūsis, vanduo toje upėje pradėtų tekėti antrą pusę.

Bulgarai šaukiasi pagalbos.

Bulgarijos karalienė atsisakė į Amerikos Raudonojo kryžiaus draugiją, prašydama pagalbėti suvargusiems per karę gyventojams. Ji sako jog tūkstančiai yra reikalaujančių pastogės, valgio. Vargas ypatingai padidėjęs užėjus sunkiai žiemai, kuri esanti Europoje daug sunkesnė, neg kitur.

Turtingas konduktorius.

Neseniai, anot "Siev. Zap. Žirn" No. 243, miręs vienas buv. geležinkelio konduktorius, kuris palikęs daugiau 300 tūkst. rublių turto. Taisai konduktorius tarnavęs tais laikais, kai geležinkeliais daugiausia važinėję "zuikių", t. y. žmonių be bilietų.

"Saltinis".

Džuma. Apie Uralską keli šimtai žmonių serga džuma.

"Saltinis".

CHICAGOJE.

Smagu matyti kaip lietuviai rengia viešus vakarus, kuriuose vietoj svaiginamųjų gėrimų bei girtų šukavimų matomas doras pasilinksminimas. Lietuviai jau pradeda suprasti, kad ne girtybėje laimė. Praėjusių švenčių laikė, buvo surengta net eiletas lietuviškų vakarų — jau ne "balių" bet dorų pasilinksminimo pramogėlių.

Vienu iš smagiųjų vakarų galima paminėti koncertą, kuris buvo atliktas Šv. Cecilijos giesmininkų draugijos Davis Square parko

svetainėje. Koncertas buvo Naujų Metų vakarė. Žmonių, netik lietuvių, bet ir svetimtaučių, tiek prisirinko, kad sėdynių vos pusei teuzteko — kiti turėjo stovėti. Visi buvo patenkinti, nes viskas atlikta puikiai. Koncertas susidėjo iš dainavimo, piano skambinimo ir smuiko griežimo. Ypatingai atsižymėjo vyrų choras, A. Brazauskaitė, S. Vileikaitė, B. Ambrozevičius, dar jaunas smuikininkas Ig. Makaraitė.

Daug prisidėjo prie koncerto rengimo vargonininkas V. Daukša. Lietuviai turi būti jam dėkingi už tai.

Pr.

Uždraus neteisingsus skelbimus. Chicago miesto taryba išleido įstatymą (ordinancę), kuriuo užginami visokie neteisingsi skelbimai laikraščiuose. Įstatymas užgina skelbti neteisingsi įvairius išpardavimus — gaisrų, bankrūtų, valymo sankrovos ir t. t. Jis priverčia pardavėjus skelbiant sakyties tiesą, — nemeluoti. Kaip senai jau žmonės to laukia!

Nuplyktas kuklikas.

Bronislovas Bloškis, pusretėjų metų senumo, inkrito į verdantį vandenį ir nuplyktas tuojaus mirė. Bloškiai gyvena ant 5122 Wallace gatvės.

Atrastas senovės miestas.

Pietų Amerikoje, Peru Anduose užtiktas senovės inčių miestas. Miestas statytas dar akmens ir žalvario laikais, matomai buvo pasislėpimui vieta nuo įvairių užpuolikų. Miestas vadinose, "Machu Picchu" ir jau buvo senai užmirštas; jį dabar atrado prof. Bingham, vedamas ten gyvenančio indijono.

Inčių viešpatija yra žinoma, kaip viena iš buvusių tvirčiausių viešpatijų senovės pietų Amerikoje.

Turi dideli diemantą, bet niekas nenori jo pirkti.

Londonė tūlas anglas vardu Bowker atrado pietinėje Afrikoje labai didelį diemantą šmota. Jis sveria 178½ karato. Norėjo jį parduoti, bet diemantų pirkikai, vienos ar kitos priežasties dėlei, atsisakė jį pirkti. Mat ne visiems toks dalykas reikalingas.

Rengiasi sušaldyti savo darbą.

Namų prižiūrėtojai (janitor) baigia savo darbą streiku sausio ir vasario mėnesiais, jei jie neįpildys unijos reikalavimų.

Lesko trupinio radijaus.

Keletas mėnesių atgal, St. Luke ligonbutis parsisųsino iš Europos trupinį radijaus. Jis buvo vertas puspenkto tūkstančio dolerių. Radium yra vienas išbrangiausių mineralų ir turintis pajėgą gydyti vėžio ligą. Parvežtas jis buvo suvyniotas platinos apvalkalke, taip kad nei vienas jo negalėjo matyti. Panaudojo jį pirmą kartą aną dieną, už dėdami ant žaizdos vienos sergančios moters. Po porą dienų brangus elementas pražuvo. Kur jis dinga, niekas nežino. Sako būk kas nors pavogęs. Bet kas? niekas nežino. Reikalas pavestas detektyvams. Tie taip pat nežino ką daryti: nei vie-

nas nematė ir nežino, kaip jis išrodė —

Rado žmogaus kūną maiše.

New York. Atrastas žmogaus kūnas taip sudaužytas, jog negalima pažinti; jis buvo atrastas maiše, kuris buvo padėtas užkaburyje tarp Clinton ir Broom gatvių. Aplinkiniai gyventojai sako, matė, kaip du vyrai jį atvežė su vežimuku ir pametė jį ten.

"Mona Lisa" sugrąžintas.

Paryžius. Garsus visame pasaulyje De Vinci paveikslas "Mona Lisa" jau sugrąžintas į Paryžių. Paveikslas buvo pavogtas prieš du metus ir nuvežtas į Italiją, kame jis ir atrastas. Vagis negalėjo niekur jo parduoti. Paryžium parvežus padėjo jį Tautiškoj dailės mokykloj tokion vieton, kad būtų galima matyti, bet už jo paimimą reikės mokėti. Surinktus taip pinigų išdalys vargingiems italams Paryžių gyvenantiems.

Plunksnos banditizmas.

Dviejuose ypač atsitikimuose mūsų socialistai nesugeba sveikai protauti ir mstoja pusiausviro. Viena, kuomet reikia išbaltinti koks apkalintą žydas, o antra, kuomet reikia apjuodinti katalikų kunigas. Jeigu yra kaltinamas už kokią nedorybę žydas, tai mūsų socialistas užmerkęs akis ant visų išrodymų, tvirtįs, kad žydas yra nekaltas, jis yra šventas. Bet jeigu užeis tokia pat kalbą apie katalikų kunigą, tai socialistas vėl akis užmerkęs šauks, kad kunigas yra kaltas, kad jis nedoras.

Bostono "Laisvė" ytin susirūpino žydo Beilio likimu, jos skiltyse pašvenčiama nemaža vietos aprašinėjimui konė kiekvieno žingsnio to žydėlio. Tiek ir skaitė laikraščius žinias: "Beiliui išdavė pasportą išvažiuoti iš Rusijos". "Beilis važiuos į Ameriką". "Beilis važiuoja į Palestiną ir t. t., ir t. t. (Žiūr. Laisvė No. 102). Tas žinias "Laisvė" spausdina stambiomis raidėmis matyt skaito jas labai svarbiomis. Gi iš tiesų, nugi kam gali rūpėti tas Kijevo žydiškų macų išdirbėjai? Greta žydo Beilio apoteozos, vertas dildės pagarbos, mūsų tautietis, kunigas Justinas Pranašaitis, žinomas pasaulėje hebraistas, rimtas ir vykus pasikandas yra konevikiamas bjauriausiai pravardžiavimais nuo "Carbernių" "čebatlaizų" "juodašimčių draugų" (žiūr. "Laisvė" No. 103, 104). Dar aš paklausiu, ar reikia daugiau išrodymų aiškiai pakrūpyti proto mūsų cecilikų? Liudna žiūrėti į psichiskus ligonius beprotamiuose uždarytus, bet liudniau matyt žmones, kurie iškrysta iš proto iš savo geros valios. Jie yra nuosoje ne tik proto, bet ir sąžinės! Juk toji "Kutry" veislė norėdama kunigą apšmeižti, moka sufalsuoti dokumentą ir kreiva prisiega patvirtinti tenai paduotų žinių tikrumą, kaip tai jie padarė su gerbiamuju kunigu Olšausku. — Meluoti jie moka atvirai, begėdiškai, meluoti net tuomet, kada jie patys gerai žino, kad jų melas išeis aikšten. Štai pavyzdys.

Neseniai Bostone kokiam moteris, kasžin iš kur čia atkeliavus, atvešė į kleboniją kūdikį po pretekstu, kad ji nori pakrikštyti. Kadangi išrodė didei pavargus, tai jos pasigailėta ir suteikta, tuo tarpu, prieglauda, pagalba. Vadinasi padaryta gailestingumo darbas. Bet būta tai nedoros moters. Pasinaudojus iš valandėlės, kuomet buvo palikta viena, ji vogtinai iš klebonijos išbėgo, kūdikį tenai palikus. Duota žinia policijai, kuri kūdikį indėjo į prieglaudos namą, o prasi-kaltusią moterį ūmai sugavo. Ant rytojaus buvo jos teisimas, kame kaltininkė prisipažino prie savo kūdikio apleidimo ir tapo nuteista vieniems metams į pataisos namus. Apie tą faktą ir teismo nutarimą visi žinojo, rašė ir anglų dienraščiai, bet niekam neparėjo į galvą mesti ant kunigo kokį apkal-tinimą. Tai išdriso padaryti vien plunksnos banditai iš "Laisvės" paminėdami vietinio klebono vardą su aliužija apie "kūdikio primetimą". Tiesa, bijodami atsakomybės, tą žinią sekančiame numeryje (104) atšaukė. Bet kas iš to? Tuo tarpu nedoras laikrašpalaitis platinasi po vietą ir savo tikslą pasiekia — šmeižia kunigo vardą. Mat "Laisvė" prisilaiko principo: Šmeiždami meluokime drąsiai, vis dėlto šis tas prilips (Voltaire).

Tasai laikrašpalaitis vadiną savę "darbininkų laikraščiu". Paklausiau kokios naudos jis tikisi iš tokių šmeistų darbininkų klasei? Jeigu kunigas yra šmeižiamas net už gailestingumo darbą, tai ar reiks potam stebėtis, jeigu kuriam gamli pritrūkti heroiškos dramos geriams darbams pildyti. Sakau — heroiškos dramos, nes kunigas turi būti pasitaręs net gerai darydamas, prie šmeižimų ir karčių nevažiuoti iš Rusijos". "Beilis važiuos į Ameriką". "Beilis važiuoja į Palestiną ir t. t., ir t. t. (Žiūr. Laisvė No. 102). Tas žinias "Laisvė" spausdina stambiomis raidėmis matyt skaito jas labai svarbiomis. Gi iš tiesų, nugi kam gali rūpėti tas Kijevo žydiškų macų išdirbėjai? Greta žydo Beilio apoteozos, vertas dildės pagarbos, mūsų tautietis, kunigas Justinas Pranašaitis, žinomas pasaulėje hebraistas, rimtas ir vykus pasikandas yra konevikiamas bjauriausiai pravardžiavimais nuo "Carbernių" "čebatlaizų" "juodašimčių draugų" (žiūr. "Laisvė" No. 103, 104). Dar aš paklausiu, ar reikia daugiau išrodymų aiškiai pakrūpyti proto mūsų cecilikų? Liudna žiūrėti į psichiskus ligonius beprotamiuose uždarytus, bet liudniau matyt žmones, kurie iškrysta iš proto iš savo geros valios. Jie yra nuosoje ne tik proto, bet ir sąžinės! Juk toji "Kutry" veislė norėdama kunigą apšmeižti, moka sufalsuoti dokumentą ir kreiva prisiega patvirtinti tenai paduotų žinių tikrumą, kaip tai jie padarė su gerbiamuju kunigu Olšausku. — Meluoti jie moka atvirai, begėdiškai, meluoti net tuomet, kada jie patys gerai žino, kad jų melas išeis aikšten. Štai pavyzdys.

Tasai laikrašpalaitis vadiną savę "darbininkų laikraščiu". Paklausiau kokios naudos jis tikisi iš tokių šmeistų darbininkų klasei? Jeigu kunigas yra šmeižiamas net už gailestingumo darbą, tai ar reiks potam stebėtis, jeigu kuriam gamli pritrūkti heroiškos dramos geriams darbams pildyti. Sakau — heroiškos dramos, nes kunigas turi būti pasitaręs net gerai darydamas, prie šmeižimų ir karčių nevažiuoti iš Rusijos". "Beilis važiuos į Ameriką". "Beilis važiuoja į Palestiną ir t. t., ir t. t. (Žiūr. Laisvė No. 102). Tas žinias "Laisvė" spausdina stambiomis raidėmis matyt skaito jas labai svarbiomis. Gi iš tiesų, nugi kam gali rūpėti tas Kijevo žydiškų macų išdirbėjai? Greta žydo Beilio apoteozos, vertas dildės pagarbos, mūsų tautietis, kunigas Justinas Pranašaitis, žinomas pasaulėje hebraistas, rimtas ir vykus pasikandas yra konevikiamas bjauriausiai pravardžiavimais nuo "Carbernių" "čebatlaizų" "juodašimčių draugų" (žiūr. "Laisvė" No. 103, 104). Dar aš paklausiu, ar reikia daugiau išrodymų aiškiai pakrūpyti proto mūsų cecilikų? Liudna žiūrėti į psichiskus ligonius beprotamiuose uždarytus, bet liudniau matyt žmones, kurie iškrysta iš proto iš savo geros valios. Jie yra nuosoje ne tik proto, bet ir sąžinės! Juk toji "Kutry" veislė norėdama kunigą apšmeižti, moka sufalsuoti dokumentą ir kreiva prisiega patvirtinti tenai paduotų žinių tikrumą, kaip tai jie padarė su gerbiamuju kunigu Olšausku. — Meluoti jie moka atvirai, begėdiškai, meluoti net tuomet, kada jie patys gerai žino, kad jų melas išeis aikšten. Štai pavyzdys.

Bostono "Laisvė" ytin susirūpino žydo Beilio likimu, jos skiltyse pašvenčiama nemaža vietos aprašinėjimui konė kiekvieno žingsnio to žydėlio. Tiek ir skaitė laikraščius žinias: "Beiliui išdavė pasportą išvažiuoti iš Rusijos". "Beilis važiuos į Ameriką". "Beilis važiuoja į Palestiną ir t. t., ir t. t. (Žiūr. Laisvė No. 102). Tas žinias "Laisvė" spausdina stambiomis raidėmis matyt skaito jas labai svarbiomis. Gi iš tiesų, nugi kam gali rūpėti tas Kijevo žydiškų macų išdirbėjai? Greta žydo Beilio apoteozos, vertas dildės pagarbos, mūsų tautietis, kunigas Justinas Pranašaitis, žinomas pasaulėje hebraistas, rimtas ir vykus pasikandas yra konevikiamas bjauriausiai pravardžiavimais nuo "Carbernių" "čebatlaizų" "juodašimčių draugų" (žiūr. "Laisvė" No. 103, 104). Dar aš paklausiu, ar reikia daugiau išrodymų aiškiai pakrūpyti proto mūsų cecilikų? Liudna žiūrėti į psichiskus ligonius beprotamiuose uždarytus, bet liudniau matyt žmones, kurie iškrysta iš proto iš savo geros valios. Jie yra nuosoje ne tik proto, bet ir sąžinės! Juk toji "Kutry" veislė norėdama kunigą apšmeižti, moka sufalsuoti dokumentą ir kreiva prisiega patvirtinti tenai paduotų žinių tikrumą, kaip tai jie padarė su gerbiamuju kunigu Olšausku. — Meluoti jie moka atvirai, begėdiškai, meluoti net tuomet, kada jie patys gerai žino, kad jų melas išeis aikšten. Štai pavyzdys.

Reikia dar pridurti, kad ir "Keleivis" nepraleido progos, kad iš kunigo nepasitaisyti. Kur tau iškęs vilkas nestaugęs, o cecilikas kunigo nepašmeižęs. Kaip vienas, taip ir kitas laikraštis užmiršo paminėti apie tai kas teisme išėjo aikšten. Bet vis dėlto tokiam "Keleivyje" galima pastebėti nesulyginamai daugiau redaktoriško takto, neg geltonspapių vaikėzų vedamojo "Laisvėje".

Bastenis.

Entuziazmas padaro sunkų darbą lengvu. Dn. Lengviau yra filozofiškai šnekėti, negu veikti. Dn.

—Ašmanau kad tamsta turi ką nors brangų toje skrimteje ant atnininimo — Taip. Čia randasi pluoštelis mano vyro plaukų. —Bet tamstos vyras dar tebėra gyvas. —Jis gyvas, bet jau jo plaukų nėra nei vieno.

Statkus.

—Ašmanau kad tamsta turi ką nors brangų toje skrimteje ant atnininimo — Taip. Čia randasi pluoštelis mano vyro plaukų. —Bet tamstos vyras dar tebėra gyvas. —Jis gyvas, bet jau jo plaukų nėra nei vieno.

Statkus.

—Ašmanau kad tamsta turi ką nors brangų toje skrimteje ant atnininimo — Taip. Čia randasi pluoštelis mano vyro plaukų. —Bet tamstos vyras dar tebėra gyvas. —Jis gyvas, bet jau jo plaukų nėra nei vieno.

Statkus.

—Ašmanau kad tamsta turi ką nors brangų toje skrimteje ant atnininimo — Taip. Čia randasi pluoštelis mano vyro plaukų. —Bet tamstos vyras dar tebėra gyvas. —Jis gyvas, bet jau jo plaukų nėra nei vieno.

Statkus.

—Ašmanau kad tamsta turi ką nors brangų toje skrimteje ant atnininimo — Taip. Čia randasi pluoštelis mano vyro plaukų. —Bet tamstos vyras dar tebėra gyvas. —Jis gyvas, bet jau jo plaukų nėra nei vieno.

Statkus.

—Ašmanau kad tamsta turi ką nors brangų toje skrimteje ant atnininimo — Taip. Čia randasi pluoštelis mano vyro plaukų. —Bet tamstos vyras dar tebėra gyvas. —Jis gyvas, bet jau jo plaukų nėra nei vieno.

Statkus.

—Ašmanau kad tamsta turi ką nors brangų toje skrimteje ant atnininimo — Taip. Čia randasi pluoštelis mano vyro plaukų. —Bet tamstos vyras dar tebėra gyvas. —Jis gyvas, bet jau jo plaukų nėra nei vieno.

Statkus.

—Ašmanau kad tamsta turi ką nors brangų toje skrimteje ant atnininimo — Taip. Čia randasi pluoštelis mano vyro plaukų. —Bet tamstos vyras dar tebėra gyvas. —Jis gyvas, bet jau jo plaukų nėra nei vieno.

Statkus.

NAUJOS KNYGOS.

"Biblija, tai esti visas šventas raštas seno ir naujo testamento, i lietuvišką kalbą perstatytas, iš naujo pervežetas ir devintą kartą atspausstas, nuo Britiškos bei svetimųjų žemių biblijų draugystės; Berlyne 1908; pp. 848 + 279."

Atsimenu kaip syki mokytojas pasake: Liuterio vertimas Šv. Rašto i vokiečių kalbą, sudare pas vokiečius klasinės kalbos epoką. Dėja, mes apie savuosius Šv. Rašto vertėjus, kol kas, taip dar negalime atsiminti. Va, kad ir šis, mūsų brolių reformatų devintas išleidimas savojo Šv. Rašto. be keliolikos virtinių visokių neaiškumų bei kalbos barbarizmų, daugias mums nieko gero nesuteikia.

Daug iš to pasinaudos patįs vertėjai ir tie del kurių tas raštas buvo išspauszintas, mes nežinome. Galima tik tiek pasakyti, jog kaslink dvasiškų reikalų, tai vargiai ar pasiekis skaitytojų širdis. Tiesa, kartais yra nelengva išgauti Šv. Rašto originališkojo autorius mintis. Greičiaus jumis pasiseks ant dangaus žvaigždės suskaityti, negu Šv. Raštą suprasti — pasakė vienas Francijos rašytojas. Vis dėlto, tai dar neįsteisina Šv. Rašto vertėjų, kad jie, negalėdami išgauti tikrosios minties, turi tuo pačiu sykiu ir tekstą visai iškraipyti, ir savąją kalbą sudarkyti. Dievas yra autorius Šv. Rašto žodžių, tiegi, kurie tuos žodžius skelbia kitiems, turi būti tikraisiais jų ištotojais, išreiškėjais. Man regesi, kad šiame atvejuje, mūsų reformatai nekiek nebūtų pažeidę savo asmeniškojo "aš", jei pirm paduosiant Šv. Raštą i spaudą, būtų pasitarę su mūsų kalbos žinovais. Tą syki gal dar būtų šis-tas ir išję; dabar gi, vietomis nei šis nei tas. Ką pavyzdin, žmogui reikia suprasti iš tokio vertimo: "Šį gerą paguldima apsaugok per Šventą Dvasią musyje gyvenančią (II lai Šv. Pauliaus pas. Tim. I: 14). Čia rodos lig kad Dvasia Šventa musėje gyventų. Ar negražiau ta pati vieta skambėtų pasakius: "Sergėk gerą daiktą Dvasios Šventos, paduota kuri gyvena mummyse?" Tokiu būdu reformacija Lietuvoje tapo ir ugnvietė del lietuviškosios raszliavos ir apszvietimo." Čia mtyti aklo buvo norėta kalbėti apie spalvas *)

*) Vide. Lietuvizskiejie Rasztai ir Rasztininkai p. 8.

Statkus.

Statkus.

Statkus.

Statkus.

Statkus.

Statkus.

Statkus.

Statkus.

Statkus.

Statkus.

PASTABOS.

Daktaras barasi.

Mūsų socialistai, varę tokią nešvarią agitaciją prieš Tautos namų statymą ir Mokslo Draugijos atstovus, emė dabar sieloties, ar tik būsia gerai suvartoti surinktieji Amerikoj pinigai. Tai išvedė iš kantrybės jų tetušį d-rą Šliupą. No. 44-me savo laikraščio jis taip juos griaudena:

Ažuot šmeižius Tautišką, ji Namų Vilniuje ir teršus ypatais, ponai socialistai išduokite bent sykį tikrą ir teisingą atskaitą, kur, kam ir kaip suvartoję esate revoliucijos metų suaukautus pinigus? Juk ir dabar Lenkai renka apsigynimui ir sukilimui aukas. Revoliucija gali Maskolijoje neužilgo vėl įvykti. Ar manote, kad visuomenė vėl dės turtus pralobimui vieno kito — socialisto? Iki nebus žinia, kam teko aukos 1906 m., galime abejoti, ar dūmas visuomenės, ir dideliam reikalui esant, bus gausus. Meskite "manieri litwackie" šalin, o rupinkitės realiais tautos reikalais! Bent sykį išaukite iš vaikų kelinaičių, o tapkite vyrais! Auginkime dvasę vienybės, plėtokime idealą socialės (o ne klišių) sąmonės, kelkime rimtą supratimą tautos reikalų, remkime remesius ir išdėrbinius savų žmonių, darykime, kad visiems būtų lengvesnis ir šviesesnis gyvenimas. O dar kas iš tų svajonių ir tuščių reikšmų ant buržujų kapitalistų ir t.t.? Juk šeškus savo smarve greičiaus viestas nuo laktos pabaidys, kaip jys — socialistai — savo purvų drabstymu pagausinsite kapitalistus ir sotų valdonus. Kodėl? todėl, kad šunkeliais einate ir atsiekti stengiatės purviną tikslą: klišinę neapykantą... Lietuvių priežodis ir šiandie teisingas pasiliekti: kada aklas veda aklą abudu lūgnan įlunga!

Man matos, daktaras visai bereikalo juos barą. Kuogi jie čia kalti? Kokiuos tetušis išauklėjo, tokiais ir tesidžiaugia.

KULTŪRA BE DIEVO.

"Lietuva" teikėsi išdrožti "Draugui" Naujiems Metams ilgą pamokslą. Sutraukę ir krūvą ir sutvarkę jo mintis, gausiai, bet neper daug tvarkiai pabertas, mes matome iš vienos pusės kaltinimą mūsų siaurumu ir fanatizmu, iš antros pusės teisinimą ir piršimą savo (tautininkų) pozicijos. Pasak "Lietuvos":

1) kova tarp katalikų ir jų priešų einanti ne tiek už tikybą, kiek už kunigų gaspadines.

2) Draugijos, vakarai, sveitinės, net grosernės, bučėnės ir salinai esą pas mus "tautiški" ir "bažnytiniai".

3) Tai parodą jog "mes dar nesuprantą kitų svarbesnių gyvenimo reikalų", "plačių kultūros reikalų".

4) Tuos reikalus gerai suprantą tautininkai, kurie stovį viduryje ir malšina fanatizmo liepsnas abiejų sparnų ir traukia visus į vidurį dirbti lietuvių kultūros pakėlimui, neįnešant savo ypatingų "misijų". Tautininkai "misijas" daryti pagaliai įvairiems "dieviškiems" ir "bedieviškiems" misijonieriams, patį gi užsiima "praktiško gyvenimo bei kultūros reikalais".

5) Esą šimtai darbų, visiems lietuviams bendrų, ku-

riuos galėtų visi bendrai dirbti. Kultūros reikaluose visi galį susieiti ant vienos platformos.

6). Pagaliaus "Lietuva" tiki, kad.

Rimtesni lietuviai ir rimtesni laikraščiai rūpinis svarbesniais praktiškais mūsų brolių reikalais, kurie reiko bendro su dievyte ar bedievyte turėti neprivalo.

Amen. Tais žodžiais baigiasi "Lietuvos" pamokslas. Žodis "kultūros" turi labai plačią reikšmę. Pasak kun. Tumo ją ir aptarti (definijuoti) sunku. Šiaip ar taip visi turi būti sutiks ir "Lietuva" tai pripažįs, kad per šimtai suprastų tą žodį, kuris sako, kad kultūros sritis neįeina žmonių sielos tobulinimas, jų doros kėlimas. Juk aišku, kad ši kultūros darbo dalis yra pamatu ir materijalės ir kiekvienos kitos kultūros. Vėlgi gal pripažįs "Lietuva", kad tikyba nemažą turi inteknę į žmonių dora. Taigi kada katalikai rūpinasi tikybos ir krikščioniškos doros pakėlimu, tuo-pat jie, rodos, nadingai patarnauja ir pačiai kultūrai. Bet kada "Lietuva" pataria kultūros darbininkams palikti rūpesnį apie tikybos reikalus įvairiems misijonieriams, paties gi, rūpintis "plačio kultūros reikalais", eiti "plačiu kultūros keliu", kada ji sako, jog kultūros reikalai nieko bendro su dievyte ar bedievyte turėti neprivalo — tuomet man nebeaišku, kaip supranta "Lietuva" žodį "kultūra"; man net rūpi intarti ją, bene per daug susiaurina ji to žodžio prasmę, išmesdama tikybą, kaip veiksni kultūrai kelti. "Platus kultūros reikalai" rūpi ir katalikams. Tik jie gal kitiškai ją supranta, negu mūsų taip vadinamieji tautininkai. Sulig katalikų išmanymo tikroji kultūra su visomis jos tikromis geradarybėmis, geromis įstagonomis, su gražiais meilės, brolybės obalsiais, su demokratiškais judėjimais, su apšvietos kylimu — yra tai krikščionys tės padaras ir vaisius. Nukrišk šaką nuo kamėno, nukrišk nuo medžio vaisių — turės jie numykti, nudžiūti, nes nebegaus gaivinančių syvų. Kada katalikai kovoja dėl savo tikybos, tuo-pat jie stengiasi apsaugoti tikruosius kultūros pamatus. Ir jeigu tas jų pastangas vadinama fanatizmu, tai mes manome būsią labai krikščioniška palinkėti tokio fanatizmo ir mūsų "tautininkams." Juokinga būtų kovos gerojėnėmis ir vyriausios priežastimi daryti kunigų gaspadinės. Mes kunigų gaspadiniui ginti nemanome. Jei jų kurio kunigo gaspadinė piktina dorus žmonės, laisvą jį prašalina. Antra vertus, kunigai mielai noru, manau, sutikti pamainyti savo gaspadinės "Laisvės" ir "Keleivio" redaktoriams, jeigu tik šie būtų tiek prasilavinę valgių gaminime, kiek kunigų šmeižime. Ne! atspirašome, ponuliai! čia kova ne dėl gaspadinių, bet dėl pasaulėžvalgos, dėl tėvynės ateities. Katalikai savo kultūros darbą ir tėvynės ateitį remia ant vienybės su Kristaus Bažnyčia ir ant krikščioniškos doros. Daugeliui gi mūsų tautininkų tokie pamatai nepatinka.

Jie ieško kitų kultūros pamatų, jie svajoja apie kultūrą be Dievo. Ir štai — inde ira — iš to ir pyktis, kuomet katalikai, į bovelną nevyniodami, savo įsitikinimus pasisako. Iš to ir "Lietuvos" "Draugui" pamokslas, kuomet šis turėjo neatsargumą prikišti "Tėvynę", kad ji tempianti į laisvamanių abazų katalikus, Lietuvių Susivienijimo narius.

Mūsų tautininkai Amerikiečiai, nenorėdami pripažinti tikybos ir krikščioniškos doros mūsų tautos kultūros pamatu, tuo pačiu nuslinksta patį su tvirtu pamatu, kurio mūsų tauta, ačiū Dievui, tvirtai laikosi; ir jau delto jie nebegali vadovauti mūsų platesniai ir visuomenei. Jie persėsi vyriausiais teisėjais mūsų kultūros darbų. Gerai. Kaip Jūs nuspręsite, pavyzdžiui, tokį atsitikimą. Į vieną ir tą pačią vietą važiuo su pamokslais du misijonierius: tėvas Kazimieras Kapucinas ir Bagočius. Ir vienas ir kitas žmonės mokino ir doro, tiesą, kiekvienas savotiškai. Abiejų misijonierių klausyti ėjo minių minios.

Toje vietoje abiejų atsilankymas ir pasidarbavimas padarė didelę žymę žmonių nuomonėse, pasielimuose; kultūros žvilgsnių turėjo didelę svarbą. Vienas dirbo pozityviai, kitas negatyviai. Ką vienas statė, kitas griovė. Katalikai ir socialistai turi susidaryti apie juodu aiškiną nuomonę — viena kitai, žinoma, dijamentališkai prie šingą. Ką gi pasakys apie juos savo tautininkams "Lietuva" su "Tėvynė"? Jos tylės, nes jos nežinos ką pasakytų. Jos paliks misijonieriams, pačios gi užsiims "kitais svarbesniais gyvenimo reikalais", "plačiais kultūros reikalais". Gerai! Kokie gi tie svarbieji gyvenimo reikalai? Gi apšvietimas, amatai, prekyba — atsako "Lietuva". Esą šimtai įvairių bendrų reikalų, kurie galį suvienyti visus lietuvius. Tarp jų, be abejo, ir anie tris, augščiau paminėti. Gerai. Imkime, pavyzdžiui, apšvietimą ir taikinkime į krūvą visus lietuvius. Bet kaip tu čia sutaukysi? Katalikai kovoja už tikybines mokyklas. Tikybos prieštai už betikybines. Amerikos lietuviai katalikai su didžiausiu vargu įsteigė Šv. Kazimiero seserų vienuoliją, kur lavina mokytojas, ima steigti parapijines mokyklas. Rodos, tai labai svarbus mūsų tautai kultūros darbas ir mūsų tautininkų laikraščiai, tar tum, turėtų būti pilni straipsnių ir žinelių apie tuos gražius mūsų kultūros daigus. Tuotarpu jie visi tyli, kaip žemės pardavę. Matyt, nepatinka. Jeigu tat su ramia ir rimta "Lietuva" nebegalime čia susitarti, tai ko jau benorės iš mūsų socialistų ir atvirų bedievių. Jie bent aiškesni ir atviresni. Prisimynę apie Šv. Kazimiero seseris, tyčiojasi ir keikiasi. Kitas pavyzdys. Pernai met mokytojas Kai-riukstis patarė Lietuvos visuomenei padaryti mūsų trims apšvietimo draugijoms "Saulė", "Žiburiui" ir "Rytui" gražią dovanėlę — 100 tūkstančių rublių. Jeigu iki 1 d. Sausio 1915 metų atsiras 1000 žmonių ar

draugijų, kuopų, kurie, ir kurios apsiims lig tam laiku įmokėti po 100 rublių — tai draugijos turės 100.000. Jeigu nesusiras, tai jos nieko negaus. Lietuvoje pasipylė pasižadėjimai. Bet Lietuvos visuomenė neturtinga. Čia galėtų nusverti amerikiečiai. Reikalas begaliniai svarbus mūsų tautos kultūrai ir, rodos, mūsų tautininkai, iširyžę turėtų agituoti, kad tas sumanymas galėtų įvykti. Tuo tarpu "Lietuva" tik trumpai jį paminė ir dargi mesdama ant jo šėlę. Sako, sumanymas nesusilauks didesnės užuojautos, nėra visos tos draugijos turinčios klerikalinę spalvą. Ir čia nepatinka. Visiškai verčia manyti, kad jeigu mūsų tautininkai kada nors sustiprėtų čia tiek, kad pasigalėtų steigti mokyklas, jie beabejo pavaišintų mus betikybėmis mokyklomis. Juk taip buvo padaręs lenkų "Związek Narodowy," organizacija panaši į mūsų lietuvių susivienijimą, įsteigdama Cambridge betikybinių mokyklą. Tik ką vaikai, tėvų pamokinti, paskui pareikalavo tikybos išguldymo.

Tas pat būtų ir su knygynėlių steigimu ar laikraščių platinimu. Ir čia nesutiktume. Nes kiekvienas norės savus raštus platinti. Amatai, prekyba? Ar nekvėpia tai buržuaziskumu ar nesiremia tai kapitalizmu? Socialistai čia į bendrą darbą nei su pyragu nepriprašys. Rodos, turėjo visus suvienyti "Tautos namai", juk Lietuvos mokslas net ir mūsų socialistams reikėtų gerbti. Bet ar suvienijo? Ne, vyručiai! Tuščias darbas! Apie idealę vienybę visų bendram darbui jau nebeverta svajoti. "Lietuva" mini apie šimtus tų bendrų darbų. Gaila, kad nenurodė nors vieno, visiems lietuviams bendro. Lietuva skiriasi šiandieną ir dvi pusi. Kad ir nemalonūs tai faktas, bet faktas. Vieni eina su Kristum ir Jojo Bažnyčia, kiti priešais Kristų. Ir vieni ir kiti griežtai kitokia ideologija ir pasaulėžvalga. Idėjinė kova dar tik prasideda, galima sakyti. Ji tvers ilgai. Gali sau mūsų indiferentai pravardžiuoti kovotojus fanatikais, ar kaip kitaip. Tuo anaipol kovos nepanaikins. Būdami indiferentai svarbiausiose gyvenimo ir mūsų tautos būtybės klausimuose, mūsų tautininkai negali turėti pretenzijų vadovauti mūsų tautai į visuomenę. Jie gali būti stiprūs patol, pakol silpni yra tie, kurie anksčiau yra ideologija, gaivinant kultūros darbą, būtent krikščioniška, arba prieškrikščioniška. Pagaliaus ir jie patį bus intraukti į tą kovą. "Vienybė Lietuvninkų" jau užgiedojo (Kalėdiniam numerijje,) neprasčiau už daktarą Šliupą. Pagaliaus mes matome, dėja, kad ir "Tėvynė" ir "Lietuva" ima linkti prie laisvamanių. Mums, katalikams, tai žinoma labai skaudu ir nemalonu. Bet ką gi padaryti. Vilties nenastojame. Laukiame jaunų pajėgų priaugant. Ateitis turi būti mūsų.

*) Krikščionis savo priešų pogromų nedarys. Taigi čia bereikalinga tos kovos baimė. Krikščionių kovos frankiai turės būti krikščioniški.

Sveikatos Skyrius.

Dr. A. L. Graičunas.

Dr. A. L. Graičunas mielai noru duos atsakymus "Draugo" skiltyse hygienos ir sanitarijos klausimams, kaip apsaugoti nuo ligų. Jei gu būtų stoka vietas, ar i kokius klausimus netiktų atsakyti per laikraštį, tai bus atsakoma laikais tik tuokart reikės prisiekti adresas ir krasse ženklelia. Dr. A. L. Gr. nestatys diagnozios ir nerasy receptų pavieniems asmenims jų ligoje; todėl i tokius reikalavimus ne bus atakoma.

GYDYMAS "JUOKAIS".

Medikališkame žurnale randame sekantį pranešimą: žmogui užtinio tonsilis, arba kaip lietuvis pasakytų "užmė gerkle", — Dr. Hall apžiūrėjęs ligonį, pasakė, turėsiąs pradurti ir tuo tikslu žadėjo rytojau sulaukęs atvykti ir propiauti tonsilį. Žmogelis, belaukdamas rytojau — pasiėmė i rankas "juokų knygelę" pasiskaityti. Beskaitydamas vienoje vietoje taip nuosirdžiai pradėjo juokties, kad skaudulis truko savaimi ir ligonis pasveiko.

Kitame medikališkame žurnale, randame pranešimą D-ro Skrainka's, kuris iš persitikrinimo kviečia gydytojus atkreipti atydą i gydymo būdą "juokais" — ir užtai D-ras Skrainka esti pašiepamas to paties žurnalo.

Franciuzų medikališkas žurnalas paminį vieną svarbų atsitikimą su Karoliaus Didžiojo sūnum, kuris turėjęs karštį per dvidešimt dvi dieni. Gydytojai buvo nutarę, kad liga esanti neįsigydoma.

Tečiau vienas gydytojas iš jų tarpo, išdriso gydyti ligonį prajuokimu. Karalielis buvo prajuokintas, netik kad juokėsi, bet ir kvatojo iš juoko iki tol, kol iš nosies prasimušė kraujas, kurio daug nubėgo. Prasimušimas kraujo išėjo geran, nes ligonis po to žymiai pagerėjo ir i šešias dienas buvo jau suvis sveikas.

Tas pats žurnalas, kuris Dr. Skrainką taip pašėpė, redakcijos straipsnyje nors nesako stačiai, kad tai yra tikras vaistas gydymo juokais, bet vis delto uoliai ragina atkreipti domą i gydymą ligonių juokais ir tuom sukelti nemaža labai svarbių minčių.

Čion negal būti mažiausios abejonės, kad linksmus ir suraminimas padeda ligoniui išgyti; ypatingai tada, kada ligonio sveikata sviruoja tai ton, tai kiton pusėn, tada tai suraminimas, palinksminimas turi persvarą gerojėn pusėn.

Sergantis paprastai vien tik apie savo ligą bemažsto. Jis negali aiškiai žiūrėti ir būti ramus nei tarpe savo mylimų draugų. Jis netenka geros išvaizdos.

Juokai yra toji bibliška "alyvos šakelė" medicinoje. Kada žmogus juokiasi, jis užmiršta pats savę, nors ant valandėlės, ir tai jau didis žingsnis prie išgijimo.

Jo mintis yra malonios, meilios — tai kitas žingsnis. Kada jis juokiasi, jis sujudina visą kraujo cirkuliaciją. Jo krutinės perklo-das (diaphragma) savo siubavimu daužo jaknas. Jo pilvo sienos, spaudo pilvą ir žarnas su savo daužymais panašiai i kujelį. Jis sujudina kraują plaučiuose. Ir jei ligonies kojos būna šaltos, jos sušila, nes juokas pripildo odoje kraują takelius krauju.

Kitais žodžiais, juokties yra tai daryti braukymą (massažą) savo jaknoms, virškinimo organams ir kitoms kuno dalims, išvalyti plaučius, ir priversti kraują atlikti geresnę cirkuliaciją (aplinktaką). Iš kitos-gi pusės, juokas gali padaryti ir didelį blogumą. Surinkę žmonės paklausyti komedijų iš juokų daugiau kosi ir čiaudo, neg iš tragedijos. Intempta tulžė arba appendix (akloji žarna) gali trūkti nuo juokų.

Atsakymai i klausimus. 1) p. W. K. iš Whinsville Mass. rašo: Kur geriau gima išsigydyti: Amerikoje, ar Lietuvoje?

Atsakymas p. W. K. — Vis viena. Nuo išgydomos ligos gali tamista lygiai gerai išsigydyti Amerikoje, kaip ir Lietuvoje — skirtingumas tik tas, kad Lietuvoje tamista susikalbi savo prigimta kalba su gydytoju, o čionai Amerikoje gydytojas būna labai kėbliam padejime, nes Lietuvis, nemokėdamas šios šalies kalbos, negali priderendai apie savo ligą gydytojui paaiškinti ir žinoma neretai atsitinka apsirikimas statyme diagnozo, bet tas atsitinka ne iš blogo noro ar nesumanumo gydytojaus.

Patartina tad, kur yra galima kreipties prie savo tautiečio lietuvių gydytojaus, su kurio tamista gali susikalbėti, o kita lietuvis gydytojas geriau žino savo brolio būdą ir gyvenimo aplinkybės ir tuo jau pusė bėdos nuveikta.

2. p. W. K. iš Whinsville, Mass. rašo: — Ar susirgus nuo persidirbimo ir sunkaus kilnojimo, gisų skaudėjimo galima savę išsigydyti? Jei taip, tai kokiū būdu? O gal. kraujas yra sugedęs?

Atsakymas p. W. K. P. Prastai mūsų žmonės, kokia liga nesusirgtų, tai vis primeta "kraujo sugedimui arba "trūkiui" nuo persidirbimo. Tamista turbūt nesveikauji del vidurų nevirškinimo, arba gal turi reumatizmą. Permaining gyvenimo būdą, dabok, kad tyras oras būtų kambaryje, valgyk lengvesnius valgius, negerk sveiginamųjų gėrimų ir, jei tai negelbės, kreipkies prie vietinio gydytojo.

3. p. W. K. iš Whinsville, Mass. rašo: — Kodėl Amerikos daktarai nestato taurių ir, jei paprašai, kad pastatytų, tai dar barasi. Lietuvoje net felferai, parvažiavę iš kariuomenės, stato taures, turi tik kėuos mažus puodukus, kuriuos sustato ant kūno ir dar tam tikra mašinikė iškapoja, kad blogą kraują ištau-kus. Daug žmonių sakosi labai gerai pasigelbėję ir labai dėkingi esą už tai.

Atsakymas p. W. K. — Mokslas yra tai žmonijos ateitis, bet priežodis sako: "mokytas ir nedamokytas yra tai pavojingiausias asmuo". — Taip ir su taurių statymu išeina: ar rei-

kia ar nereikia pastatyt "taures" ir bus gerai! —

Pirma, negu stačiai i ši klausimą atsakius, priverstas esmi nors trumpai paaiškinti, kas tai yra "priešingai veikiantieji vaistai", tarp kurių ir taurių statymas priskaitomas yra. Yra tai tokie vaistai, kurie uždėti ant kūno paviršiaus išsiskiria paviršutinį aseptišką (čystą, neužkrėstą ligos perais) uždėgimą. —

Ir būna neretai vartojama kad išvarius giliai kūnan įsigavusi, blogumą ir kad pritraukus didesnį kraujo prieplauką vienon kūno dalin ir tuo pačiu laiku atitraukti kraują nuo kitos kūno dalies.

Vartojamos tos priemonės ar tai tam tikrais vaistais ar taurėmis sekančiuose atsitikimuose: 1) kad padarius intekmę ant giliai kūnan įsigavusio uždėgimo ar susitaupymo vienon vieton per daug kraujo. 2) kad išgirtų kūnan kraujas, arba kad būtų nutrauktas liekanų uždėgimas, kada tikrasai uždėgimas praėjo. 3) kad sustapdyti skausmą. 4) kad veikti ant visos sistemos kūno negalėje.

Žmogus kraujo niekad neturi per daug ir nuleidimas kraujo žmogui visada ir visuomet yra negeistas, tad turint kitus vaistus, kurie tą pačią veikmę padaro, išpuola jais ir naudoties, nes tokio būdu nerastojama nei lašelio kraujo; gydytojai visuomet naudojami vaistais, tik labai išimtinuose atsitikimuose, kur žmogaus gyvščiai pavojus yra nuo popleksijos, tada gydytojas žmogui kraują nuleidžia. Pelčėris gi, nežinodamas pilnai sveikatos dėsnių, leidžia kraują žmogui ar reikia, ar nereikia ir žmonės, laikui bėgant, ingijo tą klaidingą nuomonę, kad tik kraujo nuleidimas jį nuo ligos išgelbės — tad ir reikalauja kiek vienam mažiausiame atsitikime, neatsižvelgdami kas rytoj su juo atsitiks. Sąžiningas gi gydytojas niekad iš nelaimės ir ne žinojimo žmogaus nesinaudoja — o daro ką geriausia, kad žmogus kuo greičiau pasveiktų, ir jei kruvinų ar sausų taurių tamistai nestato, tai matytis, kad jis neranda reikalo. Tad būk jam už tai dėkingas. —

Kas yra kraujas ir kam jis reikalingas, plačiai apie tai aprašyta knygoje "Sveikata". Užtikrinu, kada perskaitysit tą skyrių, daugiaus nereikalaus, kad gydytojas pastatytų kruvinas taures.

Susiv. L.R.K.A. Reikalai

Nauji Nariai įsirašę i Susivienijimą Lietuvių Rymo-Katalikų Amerikoje 4-om burtainį spalį, lapkričio ir gruodžio mėn. 1913.

I PIRMĄ SKYRIŲ.

1. k. Vincas Balzevičius, Jieva Balzevičienė, Natalija Ražanskienė, Viktė Ermalienė.
2. k. Jonas Baliūnas, Juozas Petraitis, Antanas Svedarskis, Ona Svedarskienė, Katrė Judickienė, Vincenta Morkunienė, Paulina Poškienė.
5. k. Tadas Kanišauskas, Martynas Alekna.
6. k. Aleksandras Čerbauskas.
7. k. Mare Staniukienė.
8. k. Zuzana Zidonaitė, A. Radzevičiūtė, Ona Sabalauckienė, Ona Buleckienė, Elžbieta Railinkė.
9. k. Mare Klimaitė, Monika Meškauskienė, Jonas Ab-

romaitis, Juozas Binauskas, Veronika Binauskiūtė.

10 kp. Julijona Poškienė.

11 kp. Juozas Grabauskas, Marė Jokubauskienė.

12 kp. Leonardas Kubilius, Marė Kubilienė.

15 kp. Antanina Savickaitė, Rokas Kričavskis.

17 kp. Magdalena Sakalauskienė, Elžbieta Lekavičienė, Leonas Matukinas, Vincas Matukynas, Petronėlė Dvilinskienė, Marė Stankevičienė, Marė Tarutienė, Ambras Matukonis.

21 kp. Ona Žaliauskienė, Magdė Belekevičienė, Jonas Ajauskas, Rozalija Obedinskienė, Jonas B. Mikalauskas, Anastazija Šiudėdienė.

22 kp. Motiejus Saulėnas, Antanas Verbieckas.

23 kp. Vincas Valeika, Juozas Gabrilavičius.

24 kp. Kotrina Maliukevičienė, Ona Kazlauskienė, Mateušas Matusevičius, Pranas Kavaliauskas.

25 kp. Jieva Jančienė, Ona Janušonienė.

26 kp. Zofija Baltrušaitė.

27 kp. Ona Kazlauskienė.

29 kp. Marė Austrevičienė, Aleksandras Austrevičius, Mateušas Kubilius.

36 kp. Julijona Rapalavičiūtė.

40 kp. Vincas Valenta.

41 kp. Elžbieta Šimkiūtė, Juze Deltuvienė, Juozas Stanevičius, Stasys Mancevičius.

43 kp. Petras Jankūnas, Vladas Šparas, Adomas Jankūnas, Juozas Balkonis.

45 kp. Mikas Meteliūnas.

46 kp. Marė Vaitkevičienė, Elžbieta Berneckienė.

47 kp. Marėlė Bertašienė, Magdė Venckūnienė, Kotrina Zarekiūtė, Marė Kazlauskienė, Marė Cikanavičienė, Ona Matukaitienė, Marė Zarekiūtė, Jieva Jukeckienė, Juozas Malinauskas, Ona Malkauskienė, Petronėlė Jušauskienė, Ona Ramanauskienė, M. Inkračiūtė, Kazimieras Inkračiūtė, Rožė Norkevičienė, Juozas Kabacėvičius, Ona Matusevičienė, Kazimieras Balinskas, Jieva Vaitkūnienė, Pranciška Kazakevičienė, Pranas Sidaravičius, Mykolas Mileris.

49 kp. Kotrina Skučienė.

50 kp. Juozas Tankūnas, Vincas Talmokas, Kazimieras, Pauliukonis.

51 kp. Juozas Ručka, Vincas Ručka, Rožė Bartoševičienė, Augustas Ivanauskas.

53 kp. Juozas Kavaliauskas.

54 kp. Vincas Karantavičius, Jonas Eidukynas, Marė Eidukyniūtė.

56 kp. Mikas Jasiukevičius.

57 kp. Agota Žukauskienė, Vincas Mažonis.

60 kp. Ona Kryžauskiūtė, Petronėlė Butkienė, Vincas Vertelis, Marė Žukauskiūtė, Marcelė Gavienytė.

61 kp. Kotrina Skauradienė.

62 kp. Magdalena Šalčienė.

69 kp. Petras Davidavičius, Marė Antanienė, Emilija Janulevičienė.

71 kp. Stanislovas Šiauly, Jonas Dvilinskas, Falašius Tatašius, Jonas Rudbers, Antanas Medelinskas, Antanas Katkauskas, Ignas Pikčius, Antanas Bubnaitis, Pranas Jokubaitis, Steponas Šimonas, Juozas Bakutis, Jurgis Mozuraitis, Petras Kukauskas, Kazys Ulevičius.

73 kp. Juozas Janėys, Jurgis Večerkauskas.

74 kp. Mikalina Tomkevičienė.

75 kp. Petronėlė Bertušienė, Vincas Leveckas, Pranas Bartuška, Jieva Joninienė.

76 kp. Juozas Kugrys.

77 kp. Cecilija Antanaitienė.

83 kp. Anielia Navickienė.

84 kp. Pranas Kavaliauskas.

85 kp. Bronislava Sokaitė.

87 kp. Ona Astrauskienė, Elžbieta Stulginskienė.

98 kp. Valerija Lozoraitienė, Rozalija Balčiūnaitė.

103 kp. Jonas Ciskevičius, Zuzana Bariliūtė, Joana Želnienė.

105 kp. Pranas Džiaugis, Antanas Petkūnas.

107 kp. Jurgis Stotupaitis, Antanas Grebliauskas, Marė Grebliauskienė.

108 kp. Magdė Žilinskienė.

110 kp. Kazimieras Dragūnas, Tadas Sidlauskas, Jonas Braškys, Elžbieta Gaurėnienė, Leonora Rimšaitė, Povilas Bražinskas.

116 kp. Marė Araišūnienė.

119 kp. Juozas Balčiūnas, Boleslovas Bimbiris.

121 kp. Jieva Marceliūnaitė.

120 kp. Magdalena Zuraikiūtė.

123 kp. Antanas Dainius, Mikas Močekvičius.

124 kp. Zigmantas Tamušis.

125 kp. Viktoras Bilevičius, Viktoras Kokštas.

127 kp. Rozalija Rusienė, Marė Latviukė, Elžbieta Urbačiūnė, Alena Dvinienė, Antanas Žižis, Pranas Auglis, Juozas Naujalis, Veronika Sajaitė, Kazimieras Banya, Vincas Degutis, Pranciška Stimburikė.

128 kp. Karolius Verbieckas, Stanislova Kibartunaitė, Mikalina Mocaitienė, Jurgis Paškevičius, Zofija Kačienienė.

130 kp. Marė Čipuliuskiūtė.

137 kp. Antanas Domeika.

141 kp. Anelia Klimavičienė, Ona Vismontienė, Emilija Narbutaitė, Jonas Vaitiekūnas, Emilija Slovenskaitė, Juozas Žilinskas, Alena P. Pigagienė, Veronika Kodyčia, Veronika Patelienė.

142 kp. Ona Balčiauskaitė, Juozas Stankauskas, Jonas Stankauskas, Magdė Radzevičienė.

144 kp. Freeland, Pa. (nauja). Vincas Jasinskas, Alena Jasinskienė, Ona Kaspariūtė, Petronėlė Matulienė, Marijona Grauskienė, Jonas Vaitkevičius, Adomas Jaruševičius, Marijona Prakičienė, Jonas Starkevičius, Alena Starkevičienė, Juozas Kasperas, Magdė Kasperaitė, Alena Kasperaitė, Liudvika Jagelienė.

145 kp. Manassen, Pa. (nauja). Jonas Rumėkas, Petras Makauskas, Kristinas Stankauskas, Jurgis Ričkauskas, Antanas Lukošius, Juozas Duoba.

I ANTRĄ SKYRIŲ.

75 kp. Viktoras Joninas.

136 kp. Ypolitas Jonavičius.

138 kp. Kasparas Šmigelskis.

144 kp. Marė Neverienė.

I TREČIĄ SKYRIŲ.

2 kp. Vincas Šeimaševičius, Adomas Zataveckas (persik. iš 1-mo skyr.).

7 kp. Katrė Smalenskienė, (iš 1-mo skyr.).

51 kp. Simas Padriežas, Marė Padriežienė.

57 kp. Petras Masliauskas, Simonas Makštutis, Kazys Dambrauskas.

70 kp. Magdė Merkevičienė.

75 kp. Petras Burinskas.

86 kp. Petras Ražukas.

94 kp. Ona Matonienė.

114 kp. Ona Barusevičienė (persik. iš 1-mo skyr.).

124 kp. Antanas Miliauskas.

144 kp. Silvestras Jasinskas, Marė Jasinskienė, Jurgis Zydelis, Marė Zydelienė, Juozas Čižauskas.

I VAIKŲ SKYRIŲ.

1 kp. Marė Staniukiniūtė.

2 kp. Zofija Laukauskaitė, Antanas Lukauskas, Stasys Lukauskas, Zofija Bulotukė.

4 kp. Vladas Kanišauskas, Jadviga Kanišaukiūtė.

7 kp. Anastazija Bieliumiūtė, Gaudantas Laukaitis, Koste Vizgaitis.

8. Jonas Gaidelis.

17 kp. Antanas Zupka, Kazimieras Zupka.

21 kp. Povilas K. Mikalauskas, Albertas Ašmenskas.

25 kp. Antanas Jančiukas.

30 kp. Vladas Stankevičius.

38 kp. Juozas Aušė, Petronėlė Aušienė, R. Aušienė, O. Bukauskiūtė, Veronika Bukauskiūtė, Antanas Bukauskas, Juozas Bukauskas.

46 kp. Juozas Berneckas.

61 kp. Povilas Rinkevičius, Kazys Rinkevičius.

77 kp. Alena Kvederūtė, Bronius Antanavičius.

90 kp. Baronė Gvazdirskiūtė.

107 kp. Veronika Šakočiūtė, Petronėlė Jonaičiūtė, Jonas Jurkūnas.

114 kp. Ona Grigiūtė.

119 kp. Antanas Valkauskas, Rapolas Ščerbinas.

128 kp. Petras Verbieckas.

132 kp. Matas Milukas, Juozas Tamulynas.

137 kp. Dominikas Matas.

142 kp. Anelia Radzevičiūtė, Magdė Radzevičiūtė.

144 kp. Alena Jagelaitė, Julė Zydeliūtė, Alena Zydeliūtė, Juozas Zydelis, Ona Zydeliūtė, Jurgis Jaruševičius, Jurgis Jasinskas, Albinas Jasinskas, Viktorija Jasinskiūtė, Julė Jasinskiūtė, Teresė Jasinskiūtė, Matilda Jasinskiūtė.

Susivienijimo Liet. R. K. Amerikoje Sekretorius.

J. S. Vasiliauskas.

KUOPŲ SUSIRINKIMAI.

Šiuomi pranešu, kad S. L. R. K. A. 143 kuopa laikys

susirinkimą 11 sausio pas

Antaną Sidlauską. Meldžiu

visų narių atsilankyti, nes

turėsime daug svarbių reikalų apsvarstyti.

P. Dravinskas.

Minersville, Pa. 24 kuopa

laikys metinį susirinkimą nedėlioje sausio 18-tą dieną 3 val. po pietų mainierių salėje, visi nariai privalo prisibūti, nes bus renkama nauja kuopos valdyba. Atsiveskit norinčius prisirašyti.

Rašt. **J. Mikutavičius.**

103. Kuopa Rochester N. Y.

laikys metinį susirinkimą 11 d. sausio 1914 m. 3.30 po pietų po bažnytinę svetainę Sv. Jurgio parapijos, meldžiu visų draugų ir draugių

atsilankyti, bus renkama valdybą ir taip daug turim svarbių dalykų. Visi nariai

nepamirškite nors po vieną narį naują atsivesti prisirašyti prie S. L. R. K. A.

Su pagarba

Rašt. **A. P. Širvinskas.**

115 kuopa Brooklyn, N. Y.

laikys metinį susirinkimą nedėlioje 11 d. sausio tuojau po sumos Sv. Onos bažnytinę svetainę salėje, visi nariai privalo susirinkti, užsimonėję mokesį ir atstovus naujos norinčius prisirašyti prie S. L. R. K. A.

115 kp. raštininkas.

Susiv. L. R. K. A. 11-tos

kuopos bus nepaprastas metinis Susirinkimas 11 d. sausio m. parapijos svetainėje 49 Congress ave. pirmą val. po pietų. Prašau ateiti visų narių užsimokėti

savus mokesnius. Beto bus priimami nauji nariai ir svarstomi įvairūs kuopos reikalai. Taip pat bus susirinkimas Sv. Petro ir Povilo draugijos ant 2½ val. Malonėsit visi nariai susirinkti ir atsiveskit naujų narių įsirašyti.

Pirm. J. Kazlauskas.

60-tą kuopa, S. L. R. K. K. A., Bayonn, N. J.

laikys metinį susirinkimą nedėlioje 11 d. sausio 1 val. po pietų po bažnytinę salę. Užkvičiame susirinkti visus narius užsimokėti ir naujų atsivesti. Bus rinkti nauji kuopos viršaičiai ir svarstomi kiti reikalai.

Komitetas.

Susiv. L. R. K. A. 57-ta kuopa Exeter Boro, Pa.

laikys savo susirinkimą 18 dieną sausio (Jan.) salėje po no J. Žvirblio 7-tą val. vakare. Kiekvienas privalo ateiti užsimokėti į susivienijimą ir reikalaujančią galės užsisakyti.

Rašt. **M. Launikaitis.**

Scranton, Pa.

30 kuopa laikys savo metinį susirinkimą 10 dieną sausio toje pačioje salėje kur visada—tuojau po sumos. Taip pat visi turi užsimokėti ir organą užsirašyti ir daugiau atsivesti.

Komitetas.

85 Kuopa S. L. R. K. A., Chicago, Ill.

laikys metinį susirinkimą nedėlioje, 11 d. sausio 1914 m. 1.30 val. po pietų. Susirinkimas bus Sv. Kryžiaus parapijos svetainėje, kampa 46-tos ir Wood gatvių. Kviečiame visus narius, nes turime apsvarstyti labai svarbius dalykus. Bus rinkimas naujų viršininkų, taip pat svarstimas apie pagelbinio ligos skirius įvedimą. Ateidami atsiveskite

naujų draugų prisirašymui.

Prez. 85 kuopos

J. J. Palekas. 1802 W. 46 str.

130-tos kuopos raštininkas

St. Clair, Pa. Aš 130 kuopos

S. L. R. K. A. raštininkas kviečiu visus narius į susirinkimą, kuris bus 11 d. sausio 2 val. po pietų p. Graubauko salėje.

Su pagarba **J. Kralikas.**

40-oji kuopa Shenandoah, Pa.

laikys pirmo bertonio metinį susirinkimą nedėlioje sausio 19 d. 1914 2-rą val. po pietų Bažnytinėje svetainėje. Visi privalo susirinkti ir naujų narių atsivesti.

Rašt. **P. Karavojus.**

Hudson, Pa.

73 kuopa laikys salėje

Ny. Stan metinį susirinkimą pas p. Nikodemą Stankevičių 13 dieną sausio 7 valandą vakarė reikės užsimokėti ir aprinkti naują valdybą.

Laukiame ir naujų narių

Komitetas.

S. L. R. K. A. 107-oji kp. Waterbury, Conn.

laikys savo metinį susirinkimą nedėlioje sausio 18 dieną 1914 metų parapijos svetainėje 1-mą valandą po pietų. Malonėkit visi prisibūti laiku, nes daug bus svarbių reikalų svarstoma. Meldžiu naujų atsivesti. Katrie būnatė kituose miestuose, malonėkit atsiųsti savo mokesį ant šito adreso. K. Pranulis 827 Bank Str., Waterbury, Conn.

Su pagarba

Rašt. **K. Pranulis.**

26-oji kuopa S. L. R. K. K. A. Lewiston Maine

laikys susirinkimą 18 sausio 1914 m. 2-rą valandą po pietų svetainėje. Sv. Baltramiejaus po No. 223 Lisbon str., prašome visų narių susirinkti užsimokėti duokles ir kitiems reikalingiems apsvarstyti kviečia komitetas.

60-tą kuopa, S. L. R. K. K. A., Bayonn, N. J.

laikys metinį susirinkimą nedėlioje 11 d. sausio 1 val. po pietų po bažnytinę salę. Užkvičiame susirinkti visus narius užsimokėti ir naujų atsivesti. Bus rinkti nauji kuopos viršaičiai ir svarstomi kiti reikalai.

Komitetas.

Susiv. L. R. K. A. 57-ta kuopa Exeter Boro, Pa.

laikys savo susirinkimą 18 dieną sausio (Jan.) salėje po no J. Žvirblio 7-tą val. vakare. Kiekvienas privalo ateiti užsimokėti į susivienijimą ir reikalaujančią galės užsisakyti.

Rašt. **M. Launikaitis.**

Scranton, Pa.

30 kuopa laikys savo metinį susirinkimą 10 dieną sausio toje pačioje salėje kur visada—tuojau po sumos. Taip pat visi turi užsimokėti ir organą užsirašyti ir daugiau atsivesti.

Komitetas.

85 Kuopa S. L. R. K. A., Chicago, Ill.

laikys metinį susirinkimą nedėlioje, 11 d. sausio 1914 m. 1.30 val. po pietų. Susirinkimas bus Sv. Kryžiaus parapijos svetainėje, kampa 46-tos ir Wood gatvių. Kviečiame visus narius, nes turime apsvarstyti labai svarbius dalykus. Bus rinkimas naujų viršininkų, taip pat svarstimas apie pagelbinio ligos skirius įvedimą. Ateidami atsiveskite

naujų draugų prisirašymui.

Prez. 85 kuopos

J. J. Palekas. 1802 W. 46 str.

130-tos kuopos raštininkas

St. Clair, Pa. Aš 130 kuopos

S. L. R. K. A. raštininkas kviečiu visus narius į susirinkimą, kuris bus 11 d. sausio 2 val. po pietų p. Graubauko salėje.

Su pagarba **J. Kralikas.**

40-oji kuopa Shenandoah, Pa.

laikys pirmo bertonio metinį susirinkimą nedėlioje sausio 19 d. 1914 2-rą val. po pietų Bažnytinėje svetainėje. Visi privalo susirinkti ir naujų narių atsivesti.

Rašt. **P. Karavojus.**

Hudson, Pa.

73 kuopa laikys salėje

Ny. Stan metinį susirinkimą pas p. Nikodemą Stankevičių 13 dieną sausio 7 valandą vakarė reikės užsimokėti ir aprinkti naują valdybą.

Laukiame ir naujų narių

Komitetas.

S. L. R. K. A. 107-oji kp. Waterbury, Conn.

laikys savo metinį susirinkimą nedėlioje sausio 18 dieną 1914 metų parapijos svetainėje 1-mą valandą po pietų. Malonėkit visi prisibūti laiku, nes daug bus svarbių reikalų svarstoma. Meldžiu naujų atsivesti. Katrie būnatė kituose miestuose, malonėkit atsiųsti savo mokesį ant šito adreso. K. Pranulis 827 Bank Str., Waterbury, Conn.

Su pagarba

Rašt. **K. Pranulis.**

naujų draugų prisirašymui.

Prez. 85 kuopos

J. J. Palekas. 1802 W. 46 str.

Socijologija ir Katalikiškasis Doros Mokslas.

Francūzų Akademijos sanaris F. Brunetiere sako ir prideda, kad didžioji XVIII šimtmėsio klaida buvo neįmanymas, ko verta dora visuomenės gyvenime 1). Helvetius, sakydavo: "Tautos nuodėmės visuomet tūno jos teisybės ugnė" 2). Montesquieu, Voltaire, Rousseau, Diderot ir kiti atkartodavo tą patį ir, nežinint savo nuomonių skirtingumo, visi vienaip tikėjo, kad parašius geras teises, viskas geru virsta visuomenėje. Pozityvizmo tėvas A. Comte skaudžiai ir teisingai jų klaidą parodė, o dabartinis mūsų gyvenimas dar skaudžiau mokina kad be doros visuomenės gražiausios teisės augščiau autoriteto išleistas, į pamatinis viešpatijos įstatymus įrašytos, lieka bergždžios. Ar-gi nematome šalių, kur liudybės principas, įrašytas į pačius pamatinis konstitucijos principus, tolesnė teisybė taip yra vartojamas, kad leidžia mergelės, skaitystės prižadus padariusioms, mokinti mažesnes mergaites doros ir tiesos? Nesant doros visuomenėje, nėra iš kur jai atsirasti teisybių kolegijose. Terp parlamentų ir ministrų tarybos čia mažas skirtumas: ar tas ar ta teisės išleidinė, jei doros neturės, vis šalia gražaus paragrafo mokės padėti autrą, atimantį visą spēką nuo pirmojo. Pavyzdžių nededu, nes mano skaitytojai ne mėnoliu gyventojai.

Žmonių teisės reikia rašyti žmonių kalba, o tą kalbą taip netobuli, kad aiškiausių sakinių galima dvilinkai suprasti. Viskas pareina nuo to ant kokios, taip vadinamos, platformos ji padėti. Egzegetai *) ir literatūros istorikai seniai žino konteksto svarbumą tekstams suprasti. Kaip šventraščio sakinio prasmę priklauso nuo to, kas pirma jo ir po jo parašyta, taip teisės paragrafo reikšmė mainosi nuoto, kaip į kokias aplinkybes ji padedame. Tik tas yra skirtumas, kad šventraštis turi savo kontekstą šale visų savo sakinių, o teidarybėje "platforma" prie paragrafo priveda tas, kas ji gvildama. Jeigu visuomenėje nėra doros, negali jos būti tarp valdininkų, pastatytų teisės pildyti. Pasaka apie sūdią Šemiaką reikišias, iš gyvenimo paimtais pavyzdžiais parodo, kaip gražios teisės pavirsta priepasaudu įrankiais nesąžiningų valdininkų ir teisėjų rankose. Rusijos gyvenimas tai geniališkai pasakai parūpino medžiagos į valias.

Salyse, kur nėra visuomenėje doros, 1) Sur les chemins de la crayance. 6 ed. Paris. Perrin 1905. p. 5.
2) Deleprit. D. II chap. 15.
*) Šventraščio tyrinėtojai.

teismas negali pilnai teisei tarnauti. Pačią reikalaujant teismų ministerija iš teismo apsvaistymų ploto atima kai-kurias dokumentų rūšis, o jūg to vieno ištenka, kad išimtinė pasivarytų neteisinga. Tokiose Salyse teismų kompetencija ir nepriegulmė tolydžio šiaurinama.

Už teismų suirimą, mes papratę esame kaltinti tikrai žmones, turinčius valdžią rankose. Tas apkaltinimas žlibas. Žmonės, turintieji valdžią rankose yra savo amžio ir savo tautos vaikai: kokias ji, toki ir jie. Rybsargis kareivis neturi valdžios nė kiek. Gimes ir augęs prie pačios Prūsijos ribos aš daug kartų mačiau, kaip prastas miesto proletaras, arba ūkininko bernas, ribos kareivio mandiera apvilktas, statė teismą tokian padėjiman, kad teisėjas gryną sąžinę žmogžudybę gyry.

Man vaiku bėsanč Zaltynuose pas Uogentą vakarė jaunijie kartavo. Rybinis kareivis, ką besergėti Šešupės, sėdėjo Uogentuose ir kortavo. Jaunasis Uogento sūnus viską nuo jo laimėjo ir metės kortas čio gultį į arklinę. Kareivis išėjo paskui ir ant kiemo jį peršovė. Teismė jis sakėsi, kad pasivijęs Uogentuką iš prūsų pareinanti ant kiemo; savo namuose kontrabandistas ant jo užpuolęs, tai-gi nebuvę ką daryti nešovus. Tėvo ir šeimynos liudijimai tapo atmeti, nės jie buvo buvę sugauti kitados bėeinant per ribą. Kareivis tapo pagirtas. Nuo 1883 iki 1895 m. vienų kravinių atsitikimų šitam panašiu, įvykusių netoli nuo mano tėviškos ir šitai pasibaigusiu žinai apie penketą. Negaliu jų užmiršti. Kitados kaltindavau teisėjus. Dabar suprantu, kad jie nekalti, nės principas, kad teismas tiki valdžios tgentams, protingas ir viešame gyvenime būtinai reikalingas. Tą principą žmogžudybės dangėlių pavėrėia tiktai doros stoka tame žmonių sluoksnyje, iš kur imami ribos kareiviai ir kiti toki viešpatijos organai. Tas pats principas doringesnė Salyse visuomenei daug naudos padaro. Kur viršutiniai ir apatiniai visuomenės sluoksniai gadiną prigulintį teismų veiklumą, ten socialinis gyvenimas turi irti. Be doros nėra kam sulaukyti tą pragaistingą visuomenės intekmę ant teismų.

Revoliucija niekai daigtas, bet doriskai sveikose Salyse ji šale blogų pasekmių kartais atneša naudą, pataisydama natūrališkai susiklojusius socialinius prietikus. Salyse, kur nėra doros, ji tik mirčiai edesio paripina, anarchiją, stiprina, visuomenės gyslas sukąpoja. Pienbūnių krūvutė pasivadima save tikraisiais visuomenės atsto-

vais, uždėda "kontribuciją" ant visų arba tiktai ant kaikiurių gyventojų, savo beprotišką pažiūrą priešininkus apkelbia liaudies išdavėjais ir, pasmerkę mirtyn, žudo. Tokiu būdu revoliucijos principai teltika tik plėsimams ir žmogžudybės platinai. Mes aiškiai tą matėme iš "Giltinės" istorijos. Rusai susilaukė dar baisnesio daikto, kad Azefas drauge buvo ir stačiosios policijos agentu ir darbiausiuo terroro organizatorium centralinio socialrevoliucijonistų komiteto sąnariu.

1905 metų vasara, gali Liepos, ar pradžioje Rugsėjo man atėjo šnektė su vienu lietuviu studentu. Jis tikėjo į revoliuciją, aš jam prirodinė-jau, kad Rusijoje revoliucija nepasiseks, nės doros per mažą. Nuo to laiko nedaug metų teperejo, bet daug atsitikimų įvyko. P. G. karštai darbavosi Lietuvoje, pateko policijai ir rankas ir išliko nepakartas tik delfto, kad ištrūko iš kalėjimo ir pasislėpė užrubežyje. Man visko atėjo pergyventi. Kartais rodėsi, kad mano spėjimas liko tuščiu žodžiu. Šiandien, Lopuchino-Azefo bylos pasibaigimo dienoje primenu savo jaunam draugui, kad dora visuomenę saugoja nuo revoliucijos, kad jos nereikėtų, o be doros ne revoliucija nesiseka.

Tai-gi dora negana ką saugoja visuomenės įstaigas nuo šventvagiško sugedimo, jos klausdų ir kalėjų pasekmes mažina, bet dar pagamina žmonių savo protu ir darbu žymiai pakėliančių kultūrą. Jaunas ir gabus Augustinas buvo bepradedas pražūti montarnize, kuomet šv. Ambrozijaus pamokslai jį katalikų padarė, mūs tikėjimo dora atgaivino ir pakėlė tą nepaprastą genijų. Augustino protas švietė 14 metų visai Europai, neliaus švietęs nė vėliaus. Metai į metus išpažintis viename mūs krašte išgelbi daugelį vaikų įpuolančių į tokius pajunkimus kurių pabaiga proto sumišimas. Kitose Salyse kur katalikystės intekmė ant žmonių stipresnė, vaikai apsaugojami nuo įpuolimo į tuos pajunkimus. Yra buvę, kunigiskais garbės žodžiu tą tvirtinu, kad vaikas del pajunkimo taip susigadino smagenis jog gimnazijos baigtį negalėjo, o paskui per išpažintį pajunkimo netekęs, atkuto, pabaigė vidutinę ir aukštąją mokyklą, tapo bendradarbiu žymiausiųjų Lietuvos laikraščių ir keletą knygų žmonėms parašė. Kiek yra tokių Lietuvoje niekas negali žinoti, ale kad yra tai aišku. Juos visus ir visą, ką jie naudinga padarė savo tėvynei reikia priekaityti prie socialinių katalikystės nuopelnų Lietuvai padarytų. (Bus toliau.)

vandens gaves, visur pralenkė toli, ir atkeliauo į paskirtąją vietą daug pirmaus už visus.

Valio visi blaivininkai prie darbo.

1913 Metai prabėgo ir nusikendo į amžiną, pradėjo me gi naujus 1914 metus. Per praėjus metus, ačiū Dievui, mūsų organizacija gerokai sustiprėjo; jos narių skaičius pasidaugino kai-kurios kuopos padideno savo knygynėlius, rengia balsius, prakalbas, vaidina teatrėlius. Tas visas veikimas be abėjonės, davė nemažą doriškos naudos. Vienu žodžiu sakant per praėjus metus nevieną žmogų ištraukėme iš nasrų baisaus ir žiauraus karaliaus alkoholio, kuris be paliovos naikina žmonių sveikatą ir turta. Bet visi ir iš visų pajėgų turime dirbti, koliai mūsų idėja nepataps visuomenei suprantama. Mūsų idėja turi tapti visų idėja, tada tik pamatysim, jog žmonijos laime nebėtoli. Blaivybės naudą turi suprasti visuomenė ir koliai visuomenė iš blaivybės nematys naudos, toliau dar negalime džiaugties. Nelaimė, kad dar blaivybė daugelyje vietų neleidė savo šaknų giliai, dar vis alkolis atlieka savo baisy mišiją, ir per praėjus metus ne vieną mūsų tautietį uždarė grabe, nevienam paskutinį centą atėmė ir daugelį šeimynų padarė nelaimingomis. Tadgi visi blaivininkai atkreipkime akį į savo brolius ir seseris dar tebegirtuokliaujančius ir pasigailėkime jų, traukim juos iš nasrų negailestingo, karaliaus "alkolio", prikalti nėkim prisirašyti prie blaivininkų draugijos, pirškime blaivininkų laikraštį "Šviesa", "Draugą", o taip pat geras knygelės, kurios parodys baisenybes atsitinkančias per vartojimą svaiginamųjų gėrimų.

Pažvelgus į tuos, kurie praeitą metų praleido girtuokliavime, šiurpulis ima, nes jų sveikata sunyko, turta dinga ant aukuro, karaliaus "alkolio." Taigi, turėdami gerus norus ir viltį, jog Viešpats Augščiausias laims mūsų darbus ir ateis į pagalbą per šiuos 1914 metus, stokim visi į darbą su didesniu pasišventimu su didesne energija į kovą su bjauriu inpratimu girtuokliavimo. Jeigu gi per šiuos 1914 metus galutinai neišnaikysim to nuodžiaus žmonijos priešo, tai rūpinkimes nors tuo, kad mūsų organizacija dvigubai padidėtų, o tai lengvai įvykdoma. Parupinkim tik kiekvienas po vieną naują narį, tai jau ir bus tikslas atsiektas.

Kun. A. Briška.

Klausimai ir Ausakymai
1. Kodel katalikai, parnešę mažą kūdikį po krikšto, tuoj duoda jam gerti svaiginamųjų gėrimų?

Ats. Šitą ir tam panašias nesąmones nes pastebime pas visus tuos, kurie dar nėra apsipažinę su alkoholio kenksmingumu ypė jaunims organizmams. Ir nereikėtų tuo kaltinti vien katalikus. Tai bendra žmonių liga, kuri užvaldė ne vien bemokslus žmones, bet ir šviesuosius ir turtus, tinguosius luomus (pav.

beveik visur ligšiol priimta paprotys linkėti sveikatos geriant alkoholio nuodus) Visi tie negudrus papročiai išnyks tuomet, kuomet žmonės paaiškės blėdis, paeinanti iš alkoholio. Tuo ir rūpinasi viso pasaulio blaivininkai.

2. Kodel kunigai Amerikoje 3 mišias šventą dieną laiko?

Ats. Esant mažam kunigų skaičiui, vyskupai del žmonių patogumo leidžia kunigams laikyti po dvejias (ne trejas) šventas mišias vieną šventadienį. Ne visi juk gali vienu laiku ateiti mišių šv. išklausti. Anaipol nedaroma to del elno, nes pinigais imti leista tik už vieną intenciją. Trejas mišias kiekvienas kunigas laiko tik vieną sykį per mėnesį, butent per Kalėdas. Lai komos tada trejos mišios kad pagarbinus trejų V. Jėzaus atėjimą į šį pasaulį. Kaip Amžinojo Dievo, kaip žmogaus ir kaip Dievo malonių žmonėms davė jo.

3. Kodel socialistai neragina žmonės bažnyčių statyti?

Ats. Nes kiekviena bažnyčia tai tvirtovė, į kurią ir jų aitrūs dantys atsimpa. Dabartinė socialdemokratija visur visas bažnyčias ir tikėjimus skaito savo didžiausiais priešais ir malonėtu bažnyčias teatrais parversti. Yra ir krikščionių socialistų judėjimas, yra ir krikščionių socialistai (Austrijoje, Prancūzijoje, Anglijoje). Tečiau jie su organizuota socialdemokratija nieko bendro neturi.

Redakcijos Atsakymai.

Jonai Pakuskui. Susivienijimo Valdybos narių adresai skelbiami kiekviename "Draugo" numeryje. Konstituciją galutimet gauti iš centro raštininko.

Juozui Jakaičiui. Savo išleistas knygas skelbiame laikraštyje. Ten ir kaina nurodoma. Apie susivienijimą agitacijinių knygelių ligšiol, rodos, nėra.

Petrui Sauleniui. Ši kartą Tamsto nieko naujo nepraneši. Nedėsimė.

Antanui Zagarinskui. Dedame Tamstos žinutę Rašinė, meldžiamis, ir toliau Tamstai sekasi "asiti. Tik reikėtų turint liuos laisvę, pramokti rašybos.

W. K. Tos vietos klebonas geriausiai galėtų jums atsakyti į jūsų klausimą. Mes ten gydytojų nežinome.

J. Domeikai. Tamstos raštelį nusiuntėme susivienijimo raštininkui.

S. L. R. K. A. 9-os kuopos raštininkui. Tamstos prašėmą apie kuopos susirinkimą 4 d. Sausio, esame gavę 31 gruodžio, kuomet Naujų Metų numeris jau buvo išspausdintas. Į kitą numerį, žinoma, nebedėsimė.

Draugui. Neaišku, už ką Tamstą dėkoji kun. Am.

Stambesniųjų klaidų atitaisymas.

"Draugo" skaitytojai teikias dovanoti, kad mūsų laikraštyje vis dar daug esti spaudos klaidų, tarpe kurių pasitaiko ir tokių, del kurių ir rašančiojo minties negalima sugaudyti. Yra tai vyriausiai todėl, kad mažne visi spaustuvės darbininkai yra naujukai. Prityrusių gi darbininkų labai sunku čia gauti. Ilgainiui be abėjo eis viskas geryn.

Į šitame numeryje pasitaikė keletas labai nemalonių paklaidų. Atitaisome bent stambesniasias. 1. Įžangiamajame straipsnyje "Mūsų draugijos" pirmame stulpelyje 26-oje eilutėje nuo virsaus išspausdinta: "išstengumo viena žvilgsniu", turėtų gi būti: įstengume vienu žvilgsniu".

2. Po eilių "Naujus Metus pradedant" (2pusl.) nepadėta jų autorius vardas: "Pranas".

3.) Ant 6-to puslapio skyritėje "Blaivybės Dirva", straipsnyje: "Kai kurie mūsų draugijos įstatų

trūkumai" turėjo prasidėti žodžiais: "Kiekvienai draugijai". Tie žodžiai apleisti.

4. Tame pačiame straipsnyje tarp 28 ir 29 eilučių turėjo būti išspausdinti šie žodžiai: jie kitiems turi duoti. \$7" Tas sakinyse turi šitai skambėti: Istatuose nėra aiškiai pasakyta, kokios yra narių pavyzdžio priedermės, kurį jie kitiems turi duoti. \$7 sako....

5.) Ant to paties 6-ojo puslapio tame pačiame straipsnyje, 5-oje skiltyje 15-oje eilutėje nuo apačios keli žodžiai praleisti. Pildant tas sakinius turi šitai skambėti: "Apie tą daviną ar nedaviną kitiems gerti yra labai svarbus klausimas, kuris prašosi rimtai jį apsvaistyti."

Apgarsinimai.

PRIE IR NUO STALO.

Nieks neprivalėtų eit prie stalo, jeigu nesijaučia išalkęs, ir kiekvienas privaletų apleisti stalą, kaip tik tai alkis patenkintas. Yra paprasta klaida valgyti by kokiam laikui, nebuant išalkusių, ir liktis prie stalo po tam, kaip pietus pabaikti. Tai yra šaltinis daugelio virinimo trukdėsių, kaip išputimas, užkietėjimas ir galvos skaudėjimas. Liežuvis paprastai apvilktas, burnoje blogas skonis ir dvokias kvapas. Jums reikalinga Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiro, kuris veikia išvalo visą kūną ir tuomet stiprina virinimo organus. Jisai yra patartinas skilvio, vidurių ir kepenų ligose. Aptiekose. Jos Triner, 1333 1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Neleiskite nelaimi užtikti jus neprisruošusius. Turėkite visuomet prie rankų Trinerio Limmento. Jisai greitai išsklaido skausmą.

Watervliet, N. Y. Vietinė Šv. Antano draugija rengia 17 sausio 1914 m. didelį balilų (2600 Fourth ave., Šimausko salėje) vyrams 25 centai, moterims dykai.

Paieškau savo pusbrolio Motiejaus Grigaliausko ir savo draugų Jono Aponiko, ir Motiejaus Muckos. Visi Suvalkų gub. Nežinau kur gyvena. Prašau atsiskaityti šiuo adresu: A. Moceika, Box 166 Palmerton, Pa.

Paieškau savo draugės Aniutes Stokoniukės. Paieina iš Kauno gub. Vilkmergės pav. Sesikų val. Petrūnų kaimo. Girdėjau kad atvažiuo į Chicago, Ill. Turiu svarbu reikalą. Ji pati ar kas kitas praneškite ant šio adreso: K. Grigas, 63, Portland str., Cambridge, Mass.

Reikalingas sumanus vyras apie 25 ar 30 m. senumo. Drabas bankoje. Turi šneketi lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Gera vieta tinkamam vyru. Paliudijimai reikalingi. Rašykite: G. P. M. F. D. P.O. Box 576. Scranton, Pa.

Kas norite turėti Dr. J. B. sanavičiaus ir Martyno Yšo paveikslus 6X9 colių didumo, arba puikų sienų kalendorių su abiejų minėtų vyrų paveikslais, tas teatsiskaukia pas mane. Ką-tuoja kiekvienas tik 25 centais su prisistimtu.

W. J. Stankfnas (fotografas) 3452 So. Halsted Str., Chicago, Ill.

Platinkite "DRAUGĄ"

Platinkite "DRAUGĄ"

Blaivybės Dirva.

SVEIKATA IR BLAIVYBĖ.

Pagal W. Taylor sutaisė F. S. ir F. K.

1-oji pamoka. Mūsų gyvenamieji namai.

1) Knyga, kurią pradedate skaityti, beabejo, bus Jums indoni. Čia nerasete nieko parašyta apie tai, kas atsitiko gilioje senovėje ir mažą rasitė apie nežinomas vietas, žmonės ir daiktus randomus svetimos žemės. Ji Jums nieko nepasakys apie jų tėvynę, nei apie garsius protėvius, kurie joję gyveno. Čia bus kalbama vien tik apie jūsų kūną. Čia sužinosi, kaip kūnas auga, kaip jį susauga ir kaip galite užlaikyti jį sveiką ir stiprą.

2.) Kiekvienas žmogus, atėjęs į šį pasaulį, turi savo namus: jis gyvės juose patal, pakol, bus gyvas; jis paliks juos tik tai mirdamas. Jis tų namų nepirko ir nenuojo jų: jis, užgimdamas, gavo juos iš V. Dievo dovanų. Ar žinote, apie kokius namus čia kalbam? Yra gyvi, augantieji, judantieji namai, kuriuos jūs vadinate savo kūnu. Sutvertojas padarė juos ir davė jums laikyti juose jų prakiniją dale, kurią jūs vadinate siela.

3.) Daug yra nustabių dalykų jūsų gyvenamose namuose. Plytos padirbtos iš molio, išdegtos plytyčioj, akmenis išskelti iš uoly; rąstams ir stogui davė medžiagos girios. Mūriniškai, daildės, stogdengiai, stikliai, teptoriai ir daugelis kitų darbininkų padėjo statyti namus ir priuosti juo taip, kad jie tikty pagyvenimui. Bet mūsų nuosavys namai, mūsų kūnai yra kur kas nuostabesni ir indomesni, negu net karaliaus rūmai. Šioje pirmoje pamokoje jūs susipažistė su kai-kuriomis jūsų kūno ypatybėmis.

4. Jūsų kūnas gyvuoja, auga, juda ir jaučia. Gyvenamieji namai, pastatyti iš plytu, akmenų, medžių ar ko kito nei auga, nei juda. Jie visuomet lieka tie patys, nebeant žmogus juosius padidintų ar perdirbtų. Kūnas jaučia ir žiemos šaltį, ir vasaros

karštį ir nuolat ką nors veikia. Dalis mūsų gyvenamųjų namų nieko negali patis savaime daryti. Durys negali pačios iš savęs uždaryti, nei langas pats atsiderinti. Bet kiekvieno jūsų kūno dalelė yra veikli, tai yra darbuojasi del savęs ir del kitų kūno dalių. Kojos impranta vaikščioti, bėgiti ir šokinėti. Rankos išmoka dirbti daug naudingų ir mitrių darbų. Akis mato, ausis girdi, burna kalba ir valgo. Kai-kuriuos kūno dalis visuomet ką nors naudinga veikia, net kuomet mes miegame, mūsų plaučiai kvėpuoja ir širdis nenustoja plakusi.

5. Kūnas, nuolat veikdamas, naikina, si, dila. Lygiai kaip rašomas pašelsis prie kiekvienos raidės dila, taip-pat kiekvienas mūsų kūno judėjimas padaro tai, kad jo dalelės nyksta. Stogui prakiurus, arba sienoms bepyvant, ateina tam tikri darbininkai ir sutaiso gyvenamuosius namus. Bet kaip esti pataisomas mūsų kūnas? Kaip jame papildoma tai, kas susinaikino? Ir jeigu kokia dalelė susižeidžia, kaip ji pasveiksta. Jei del kokio prietikio nukris jūsų piršto nagas, netrukus atgaus jo vietą. Jei griūdama perlaužtumė, sakysime, rankos kaulą, sulaužytos kaulo dalelį, gydytojo tinkamai sudėtos, išnauro sugys. Mūsų įstabus kūnas gali susitaisyti veikiai ir patogiai. Ir kaip tik oda, raumenys ir kaulai susinaikino, tuoj į jų vietą atgauso kita oda, kiti raumenys ir kaulai.

6.) Gyvenamieji namai yra nevienodi: jie skiriasi pagal didumą, išvaizdos ir parankumą. Vieni pastatyti iš medžio, kiti iš plytų arba akmenų, kiti gi iš brangaus marmuro. Bet mūsų kūniški namai visi yra vienodos išvaizdos ir iš tos pačios medžiagos. Jie negali patis savaime augti, kaip kad auga mūsų kūnai, neigi patis savaime iš savo vietos pasijudinti. Gaisras gali namus sudeginti, bet jie to neatjaunčia. Mūsų gi-

gos ir beveik vienodo didumo, nes Dievas visus juos sutvėrė pagal vieno pavyzdžio. Mes galime kiek skirties didumu ar veidu, taip kaip skiriamės stiprumu arba silpnumu. Tečiau visų mūsų kūnai yra vienodai sustatyti.

7.) Kada kiekvienas kūno dalis gali lengvai, patogiai ir be skausmo atlikti savo priedermes, mes sakome, kad kūnas yra sveikas. Priešingai, kada kūno dalis pildydamos savo priedermes, kelia skausmą, nesmagumą, —tuomet sakome, kad kūnas yra nesusveikas. Ligos suimtas kūnas nusilpnėja. Mums tada nerūpi nei valgis, nei pasilinksmimas. Daugelis tų, kuriems V. Dievas yra davęs sveiką ir tvirtą kūną, nesirūpina savo sveikata ir tokiu būdu praranda ją. Įvairiais būdais galima pakenkti sveikatai, arba net ir visai ją sunaikinti, ką patirti galėsite iš šių pamokų. Labai daugelis žmonių per ištvirkimą ir neatsargumą nuotoja sveikatos. Sveikata, kaip ir mokykla, turi savo įstatus. Jeigu nori būti sveikas ir stiprus, turi tuos įstatus pažinti ir jų laikyties.

8.) Ligšiol mes nieko nėsame pasakę apie mūsų kūno namų gyventoją. Yra tai gyvoji siela, kuri maisto, atmena, myli ir bijo. Siela yra daug svarbesnė, negu kūnas, taip lygiai kaip namų gyventojai yra svarbesni, negu jų gyvenamieji namai. Mūsų kūnas mirs, bet mes tikime, kad mūsų siela yra nemari. Turime stengties užlaikyti savo kūną švariui, skaisčiui, blaivui ir stiprui, nes kūnas yra tai mūsų sielos būtas.

Pamokos Santrauka.

Mūsų kūnas yra tai mūsų sielos būstas. Jisai yra labai įstabus, nes yra Dievo rankų darbas. Yra namai, kurie gyvuoja, auga, juda ir jaučia. Kiekviena kūno dalis turi savo darbą ir bedirbdama naikina. Sveikas kūnas gali tuostoti papildyti. Kada kiekviena kūno dalis atlieka savo priedermes lengvai ir tobulai, tuomet sakome, jogei kūnas yra sveikas.

Kaip blaivybė platinama.

Ne visiems žinoma, kad Menelikas, Abisinijos karalius, yra vienas iš didžiausių blaivybės platintojų. Jis veikia kiek tik gali by tik prašalinti svaiginamuosius gėrimus iš jo valdomos šalies. Gudrus pirkliai, kai-

kada, išranda būdą kuriuoti besinaudojant galėtų pardavinėti alkoholinius gėrimus. Menelikas, kuris sakosi paeinąs nuo Salamonio, paliepė kiekvieną asmenį, nutvertą bėpardavinėjant jo padonams alkolį, priiversti jam pačiam jį ger-

ti tol, kol jis galėtų gaus. Tuomi jis įvedė tikrą blaivybę savo šalyje.

Anglijos kareivijos bandymai. Lord Wolseley vienoje ekspedicijoje kovos padarė labai praktišką išbandymą pilnos blaivybės. Pradžioje

ilgos kelionės paskirstė savo kareiviją į tris dalis. Pirman skyriui davė kasdien po porciją degtinės, antram alaus, o trečiam tik vandens. Gavusieji degtinės pralenkė trumpam laikui visus, gavusieji alaus pralenkė dar daugiau. Skyrius,

tinguosius luomus (pav.

Dailus Kambariai.
Ant randos Elijošiaus Bankos
name, kampas Wood ir 46-tos
gatvės. Tinka daktarui, advo-
katui ar byle žmogui, kuris nori
svaigų ir gerai įrengtų kamba-
rių.
Atsišaukite:
J. J. Elias, 4600 So. Wood st.

**URANIUM ILNIJIS NAU-
JAS LAIVAS.**

Uranium laivų kompani-
ja nupirko naują didelį
10,000 tonų laivą. Šitas lai-
sas neseniai buvo padarbi-
tas Anglijoje. Turi du ka-
minu, Markonio berelinių
telegrafų ir geriausių pa-
tarnavimų vis klasių ke-
leiviams. Yra naujasis
ir geriausias laivas. Vardas
naujo, naujo laivo yra
"Principello". Kitu du lai-
vų prigulenti Uranium Li-
nijos vadinasi "Campane-
lli" ir "Uranium". Jie
plaukioja tarpe New York
ir Rotterdam.

Naujas laivas "Prin-
cipo" plauks pirma siki iš
Rotterdam vasario mėne-
sio 5-ta diena ir iš New
Yorko į Rotterdamą vasario
26-to diena.

TEATRĄ RENGIAITE?

Jeigu rengsite teat-
rą, reikės tam tikrų
drapavimų. Drapanus
pirkti atsieina labai
brangiai. Dėlto nori
pranešti, kad aš esu atsto-
vas: — Hooker-Howe Costume
Co. Kurie renavoja visokius tam
tikusios drapanus ir kitiokių
daiktus dėl teatro, baliu, parodu,
šokių t. t. Su visais tam pana-
šiais reikalais kreipkitės prie
savo tautiečio, kuris geriau su-
pras ir išpildys tamistų norus.
Kataloga prisijūniam dykai.
JONAS J. RAMANAUSKAS,
P. O. Box 58, Montello, Mass.

25,000 Katalogų Dovanai

Jeigu neturi mano katalogo, tai
prisiųsk už 2 c. pačią markę, o aptu-
rėsi didelį ir puikų katalogą, kuriame
rasi visokius XEVS-uox.oozolitP.es
rasi visokių geriausių Armonikų,
muzikinių instrumentų. Istorikų,
Moldų ir kitokių knygų, kokios tik
rūnaisi. Lietuviškoj kalboj. Gražių
popierių laisvams rašyti su puikiais
apšukimais. Ir dainomis, su dru-
kiais aplink konvertais tužinas 25c.
5 tužinai už \$1.00. Stornikams, a-
gautams pardodu visokius tavorus
labai pigiai.
Adresuokite:

W. S. WAIDELIS.
112 GRAND ST. BROOKLYN
N. Y.

**Veltui 2 Lotu Veltui
Naujų Metų Dovana.**

Malonus Viengėnė! Ar dar mo-
kate randas kitiems? Jeigu taip, tai
išrinkite jas į šiuos keturkampius
taip, kad abetina suma išestų 15. —
arba lygtai tiek, kiek randos mokate.
Atsiųskite teisingai išrašius knogel-
čius, tai gausite nuo mūsų pinigus
Informacijos sulgyt, to, kaip likti sa-
viniuku 2 parėlyje, netoli New Yorko,
fabrikų mieste, kur reikalaujama žmo-
nių į įvairius būzus, darbus ir pra-
monę.

Vienatinė proga Jums palikti pilnų
saviniuku parėlyje visiškai uždykai ir
tai įtakai prieš Naujus Metus. Pirmą
gavrančių gausite nuolatnam dūnų
ir išrašysim Jums nuosavy namų ant
jųsų foto ant mažų mėnesinių išmo-
kesčių. Prisiųskite išrašius, tai gausit
tolimesnes informacijas.
Adresas:
Sales Manager Dept. D.
132 Nassau str., Room 309
New York, N. Y.

"DRAUGO" AGENTAI:

Paduodame žmonai surašyti mu-
sų laikraščio agentų, pas ku-
riuos gerb. "Draugo" skaityto-
jai bei prenumeratoriai gali už-
sisakyti "Draugą" arba atnau-
jinti prenumeratą.
CHICAGO, ILL.
J. J. Polekas, 4608 S. Wood st.,
M. Valaskas, 349 Kensington ave
A. W. Radomski and Sons,
2257 W. 23 pl.

INDIANA HARBOR, IND.
R. B. Yasulis, 3604 Deodar st.,
CICERO, ILL.
R. Barsis, 1424 S. 49th ave.,
Kun. A. Ežerskis,
BALTIMORE, MD.
J. Pautienius,
752 W. Lexington st.
Jonas E. Karosas,
Lithuanian Store
Athol, Mass.
CAMBRIDGE, MASS.
C. Kavolis, 75 Washington st.,
NORWOOD, MASS.
Jonas Peza, 568 Pleasant st.,
M. Paltanavičia, 15 Millbury st.,
WORCESTER, MASS.
J. Raudonaitis, 840 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.
A. Ramanauskas, 101 Oak st.,
Lawrence, Mass.
Kun. J. Halaburda, 1389 E. 21 st
M. Simonis, 1383 E. 30 Str.,
P. Szekis, 2118 St. Clair ave.,
CLEVELAND, OHIO.
V. Petinas, 416 N. Marshall st.,
PHILADELPHIA, PA.
P. Zaveckas, 425 Parson st.,
PITTSBURGH, PA.
Liet. Knygynas, 72 N. Main st.,
PITTSBURGH, PA.
J. Stulgaitis, 122 S. Meade st.,
WILKES-BARRE, PA.

KELIAUJANTIEJI AGENTAI

Jonas Kulis,
M. K. Petrauskas,
Iz. Pupauskis,

Galima nusipirkti "Draugas"
kas savaitė už 5c. pas sekancius
žmones:

Vaclovas Babavičius, 16 Myr-
tle Str., Exeter, N. H.
Balauskas, M., 119 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.
—Peter Bartkevicius, 877 Cam-
bridge st., E. Cambridge, Mass.
Carase, Rev. Robert St. Patrick's
Church, St. Charles, Ill.
Jankauskas, A.,
131 Marinmack st. Lowell, Mass.
Juozapavičius, B. 222 Berry st.,
Brooklyn, N. Y.
C. Kavolis, 47 Washington st.,
Cambridge, Mass.

Mickewicz, J. B. 2135 Sarah st.,
S. S. Pittsburgh, Pa.

Mikalauskas, P., 248 W. 4th st.,
So. Boston, Mass.

Milewski, J., 166 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

Miškinis, B. P., 35 Arthur st.,
Montello, Broekton, Mass.

Paltanavičius, M., 15 Millbury st
Worcester, Mass.

Jonas Peza, 568 Pleasant st.
Norwood, Mass.

A. W. Radomski and Sons,
2257 W. 23 pl. Chicago, Ill.

A. Ramanauskas, 101 Oak Str.,
Lawrence, Mass.

Jonas Šaučiūnas, 41 Johnson str.,
Bridgeport, Conn.

Užsimokėjus čia nepagarsin-
tiems agentams prenumeratą,
mes neatsakome.
"Draugo" Administracija.

**"DRAUGO" SPAUSTOJOJE GAU-
NAMOS SEKANCIOS KNYGOS:**

1. Pablotis arba Bašnyčia katalikams. Parašė Kardinalas Wiseman, Vertė Vyntas. Labai graži apysaka iš pirmųjų krikščionybės amžių. Kaina 10c.
2. Oliveris Twistas. Parašė Charles Dickens, vertė Jonas Kmitas. Yra tai labai graži ir interesinga apysaka. Kiekvienas norintis smagiai ir naudingai praleisti laiką, nesigai-
lės pasipirkęs šią knygą. 580 pus-
lapių. Kaina 10c.
3. Kodėl neimti išpašinties? Parašė kun. Alvydas J. Warol, J. D. Vertė kun. V. D. Didelaitis. Naudinga knyga. Sumažina visus bedievių argumentus prieš išpašintį. Reikalinga pasiskai-
tyti kiekvienam Amerikoje gyvenan-
čiam lietuviui. Kaina 25c.
4. Kabinė. Trivalėmis Dramos Pa-
vokelelis iš liudies gyvenimo. Len-
kiškai parašė Karvato. Vertė A.
Vėgėlė. Eilės sudėjo A. Salvaris.
Labai tinka social. Kaina 15c.
5. Užkrečiamųjų ligų plėtojimo būdai ir kova su jomis.
Parašė Dr. A. L. Graičiūnas. Knyga
reikalinga kiekvienam šeiminiui ku-
rį perskaitęs, išsiai, kaip pasisaugoti
nuo daugelio ligų. Kaina 15c.
6. Lietuvių Tautos Memorialis. J. Ga-
brisio žinios tautų kongresui Lond-
ne. Labai įdomi knyga. Pelnas
iš šios knygtės eina Lietuvos Infor-
macijos Biurai Paryžiuje. I Dalis.
Kaina 10c.
7. Degtinė. Vienavalkėmis scenos vai-
delis. Lenkiškai parašė Kazimieras
Goralczyk. Vertė A. Vėgėlė. Tinka
baldininkų rengiamiesiems vaka-
rams. Kaina 10c.
8. Trumpas Katekizmas. Be šito kate-
kizmo engali apsieiti, jei mokiai vai-
kų poterių. Kaina 10c.
9. Apsvarstyk! Atlaiciams misiją pa-
minkėlis. Parengtas iš gerbiamojo
Tėvo Kazimiero, Kapucino, pamoks-
lų. Šita knygtė labai reikalinga
visiems, kurie girdėjo Tėvo Kazi-
miero pamokslus. Kaina tikrai 5c.

TANANEVICZ SAVINGS BANK

JONAS M. TANANEVIČIA, SAVININKAS

3249-3253 SO. MORGAN ST., CHICAGO, ILLINOIS.

**Lietuviai šiandien neturi tvirtesnės ir sauges-
nės bankos kaip Tananevicz Savings Bank.**

Tananevicz Savings Bank yra išmintingai ir atsargiai
vedama banka. Per 15 metų ši banka augo, kol išaugo
į didžiausią lietuvių banką, ir šiandien visi atsargūs lie-
tuviai tik Tananevicz Savings Bankoj laiko savo pinigus.

Chicagiečiai atneša, o iš kitų miestų atsiunčia mo-
ney orderiais ir visi geriausia yra aptarnaujami, visi
gauna ant savo pinigų trečią procentą kasmet, ir visi
yra pilniausia užganėdinti.

Pilniausia užganėdinimą gali duoti tik tokia
didelė, atsargi ir tvirtiausia Banka, kaip
TANANEVICZ SAVINGS BANK.

TANANEVICZ SAVINGS BANK NAMAI

TAUPLYK - ČĖDYK - PINIGUS

Dabar Geriausias Laikas Pradėti Pinigų Čėdyjimą

Kas pasidės pinigus į Tananevičio Banką iki Sausio mėnesio
10 dienai, tam procentas rokuosis nou Sausio 1 dienos.

Tananevičio bankoj procentas ant padėtų pinigų auga kas diena. Nelaikyk pinigų kupereleje, kur jie nie-
kad neauga ir gali prapulti. Dėk savo pinigus Tananevičio Bankon, kur tavo pinigai kasdien auga ir niekad
neprapuls. Ilgai nelauk. Šiandien išsiųsk į Tananevičio Banką kiek turi: ar dolerį, ar penkis, ar šimtą.
Tuojaus gausi Bankos knygutę ir galėsi rokuotis išmintingu ir atsargiu žmogum, kaip tikras Ameriko-
nas. Neatidėliok ant rytojaus, nes tai neatsargu.

10. Katekizmas apie Alkoholių. Iš
Prancūzų kalbos vertė J. P. Yra
tai labai naudinga knygtė, ku-
rią kiekvienas geras žmogus pri-
valo perskaityti. 32 pusl. Kai-
na 5c.
11. Tiesos Šešis Socialistams. Pa-
rašė Kunigas.
Šita knygtė parodo, kokie yra
mūsų socialistai ir kokie ginklais ka-
rauja su bašnyčia. Butinai turį ją
perskaityti. Kaina 10c.
13. Ar Kristus turėjo brolių ir se-
ses.

14. "Europos Istorija". —;
15. "Gipsinis Jotis", iš "Tėvy-
nės";
16. "Diedai ir Gražina", ver-
timas;
17. "Kūni Žmonės Gyvena";
18. "Prilipo Ožys Liepto Galą",
teatras;
19. "Jonas iš Kempės ir Šilko";

20. "Kandrasas Valenrodas",
vertimas;
21. "Dogmatas apie Pragą";
22. "Lietuvių Trakškos Studi-
jos", Basanavičiaus;
23. "Gramatika", Kraušaičio.
Adresas:
Rev. S. J. Struckus, Wanamie,
Pa.

"DRAUGIJA"

Menesinis LITETUROS, MOKSLO IR POLITIKOS, su ne-
mokamu priedu "MOKYTOJAS", laikraštis, einas jau aštunti
metai dailiais didokais. (96 — 128 pusl. in. 8. sėjisvialis.

DRAUGIJA duoda daugybę dailiausių mūsų jaunos po-
ezijos skyrių dalyvauja geriausi mūsų dainiai, senesnieji ir
jaunieji.

DRAUGIJA skiria nemaž vietos ir beleristikai įvairiausio-
je jos formoje: novelių apysakų, dramų ir t. t.

DRAUGIJOJ randas daug moksliskų straipsnių iš įvai-
riausių mokslo: apologetikos, filosofijos, sociologijos, biologi-
jos ir k. Nei vienas tikras mokslas iš "Draugijos" nėra praša-
lintas.

DRAUGIJA karštai rupinasi lietuvištos reikalais. Tam
tikslui duoda plačią peržvalgą, lenkų ir rusų spaudos apie
Lietuvą judina mūsų rašybos ir kalbos dalykų klausimus.

DRAUGIJOJ labai plačiai vedamas kritikos, bibliografi-
jos skyrius, kur paduodama rečenzijos naujų knygų lietuviškų
laikraščių turinys, svetimtautinės spaudos peržvalgą ir t. t.

DRAUGIJOS tikslas — krikščioniškos kultūros darbas,
sujungtas su karštu noru — tautiškai susipratusių, doriškai
ir ekonomiškai pakilusių lietuvių tautą įvesti kultūringų tau-
tų draugijon.

DRAUGIJOJ dalyvauja žymiausi mūsų mokslo vyrai, o
taipogi nemažas mokytojų būris ir talentuota mokslo einan-
čioji jaunuošenė.

DRAUGIJOS kaina metams 6 rub., pusmečiui 3 rub.
Mokytojams leidžiame už pusę kainos. Užrubėtyje metams
7 rub., pusmečiui 3 rub. 50 kap. Amerikoje 8 rub. metams,
4 psm.

DRAUGIJOS adresas: Kaunas "Draugijos" redakcija.
Didžioji Vilniaus gatvė, No. 34.

ANT IŠMOKESČIO PO 5 CENTUS KASDIEN
[14k. gold filled] laikrodį, tuojaus, su lenu-
gėjų [retežėlia] su geriausiais viduriais Elgin
arba Waltham, gventuotas 20-čiai metų.
ženklelį atsakymui:
Jums pasiūsiame dailu 14k. aukso spaustat
Rašydamos dėlinai paaiškinimo įdėk krasos

AMERICAN WATCH COMPANY
343 E. 9th St. New York, N. Y.

**Meldžiam nesizėluoti užsisakyti 1914 metams
pirmutinį Rygos lietuvių laikraštį
"Rygos Garsą"**

"Rygos Garsas", lietuvių darbininkų laikraštis, eina Ry-
goje 2 kartį į savaitę trečiadieniais ir šeštadieniais, todėl
žinias paduoda greičiau už kitus savaitinius laikraščius.

"Rygos Garsas", įkurtas pačių Rygos lietuvių darbinin-
kų ir inteligentų, eina be pertraukos jau penktus metus.

"Rygos Garsas", trokšta, kad lietuviai būtų dori, švie-
sus susipratę kuo esą, ir kad vardas ir visas gyvenimas kil-
tų augstyn.

"Rygos Garsas", rašo daugiausiai apie lietuvių darbo
žmonių reikalus, todėl tinka pasiskaityti uždarbiaujantiems
didėsniuose miestuose, bet taipogi neužmiršta reikalų ir kito-
kio užsiėmimo savo tautiečių.

"Rygos Garsas", paduoda daug žinių iš Latvių gyveni-
mo, todėl įdomus yra Pakuršio gyventojams.

"Rygos Garsas", paduoda tikras žinias apie jėvų ir linų
kainas pagal Rygos biržos komiteto pranešimų ir todėl labai
naudingas ir ūkininkams.

"Rygos Garsas", paduoda daugybę įdomių žinių iš viso
pasaulio. Talpina įdomias apysakas ir pamokinančius straip-
sius.

"Rygos Garsas", daug duoda žinių iš Lietuvos ir kitų
viety, kur lietuviai gyvena ir padeda išsiviams savo tarpe
susiziūnot ir užlaikyti didesnę venybę.

"Rygos Garsas", kaina: su prisijungimu visoje Rusijoje —
3 r. 50 k., pusmečiui 1 r. 80 kp., 3 mėn. 90 kp., mėnesiui 30
k. Užsienin metams 4 r. ir 6 mėn. 2 rub.

"Rygos Garsas" adresas: Ryga, Elizavetinskaja ul. 22.

"ATEITIS"

Naujas Savaitinis Laikraštis.

Skiriamas daugiausiai jaunimo reikalams. Kadangi visu-
žmonijos geresnės ateities viltimi yra jaunimas, todėl kiek-
vienas privalo rūpintis jaunimo apšvietimui.

"ATEITIS" bus bepartysiškas jaunimo laikraštis ir beparty-
viškai tarnaus kultūriškiems jaunimo reikalams.

"ATEITIS" gvildins ir kitokių gyvenimo klausimus.

"ATEITIS" tilps kodaugiausiai žinių apie mūsų jaunimo ja-
dėjimą ir veikimą. Taipgi tilps daugybė ir kitokių žinių ir ži-
nėlių iš Lietuvos ir iš viso pasaulio.

"ATEITI" išleidinis nuo Naujų Metų kooperatiška be-
drė "ATEITIS" inkorporuota ant \$25,000.00 pagal Mass-
chusetts valstijos tiesų reikalavimą.

ATEITIS" bus 8 puslapių d idumo ir prekiaus tikrai \$1.50
metams ir 85 c. pusei metų. Į Lietuvą ir kitas užrubėtinis
viešpatijas \$2.00 metams ir \$1.25 pusei metų.

"ATEITIS" galima jau dabar užsisakyti šiuomi adresu:

"ATEITIS"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
(kas prisiųs savo adresą gaus vieną numerį pažiūrėjimui dykai)

T. LUCAS

LIETUVIŠKA KRAUTUVE

čia gausi geriausių šėvėrykų ir visokių vyrų ir moterų ap-
rėdalu. Visoki kartunai dideliame pasirinkime kuogeriausia.
WESTVILLE, ILLINOIS.

The La Salle Street Trust and Savings Bank

LA SALLE & QUINCY STREETS

Kapitalas \$1,000,000.00 Pervirszis \$250,000.00

SUVIENYTU VALSTIJŲ PADETUVE DEL POSTAL SAVINGS FONDU

REIKALAUK NUSY SURAŠO

AUGŠČIAUSIO LAIPSNIO BONDSU užtikrintu pirmu morgi-
čiu, ant Katalikiškos Bažnyčios turto, nešančiu 5 iki
6 nuosimčių.

TAUPINIMUI \$1.00 ir daugiau priimama, už ką mokama
3 nuosimčiai.

UŽKVIČIAME biznierių dėti pas mus pinigus ant "che-
king account", kur sauga užtikrinta.

WILLIAM LORIMER prez., C. B. MUNDAY vice-prez., CHARLES G.
FOX ižd., THOS. McDONALD ižd. pad., M. H. LISTON Mgr. Sav. Dpt.
CHICAGOS Miesto PADETUVE

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE

THE HIBERNIAN BANKING ASSOCIATION

KURTA 1867 M.

S. E. COR. CLARK AND W. MONROE STR.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS

Priimam Depozitus pradėdant nuo VIENO DOLERIO ir dau-
giau, už kuriuos mokam 3 nuosimčius ant metų, kurį pride-
dam kas pusę metų.

Atdaras Subatos Vakaraus nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS

Perka ir parduoda properties ant komisijos; išskolktuoja
randas ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morgičius;
skolina pinigus ant įtaisyčių savasčių (properčių).

DR. IGNOTAS STANKUS

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvys Daktaras

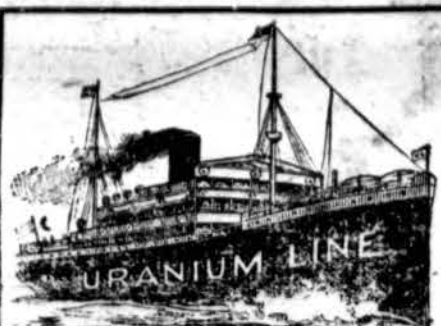
Ofiso valandos: { 9 iki 11 prieš piet
2.. 4 po ..
7.. 8 vakare

!!!ŠALIN SU NUSIMINIMU!!!

Gramafonas ant išmo-
kesčio 10c. kasdiena.

Jeigu apsiimate mokėti po 10 c.
kasdien, tai išsiimsite Jums ant
išmokėsio labai puikų Gramafoną
sykiu su 16 rekordais (32 ka-
vaka) visokių dainų, valcy, mar-
šų ir t.t. kuriuos patys išsirinksite.
Gerumas mūsų gramafonų gvaran-
tuotas kiekvienam rašyta gvaran-
cijoje. Išsiųsime naujus specialis-
tus rekordus Lietuviškus, Lenkiš-
kus Rusiškus ir Mažei-Rusiškus.
Rašykite tuojau reikalaudami ka-
talogų ir pasiūlymų įdėdami kra-
štesnį ženklielį atsakymui:

Liberty Commercial Co.
233E, 14th ST., NEW YORK, N. Y.

TIK \$28.00 I EUROPA
Reguliaritki Plaukimai. Beveitis. Povand-
niniai Beveitis Gariai. Pigios Gie-
žinkelio kainos i Rusiją.
URANIUM STEAMSHIP CO. LTD.
Kajuta \$45.00.

New York 13 Broadway
Chicago 140 No. Dearborn St.
Philadelphia 322 So. 8th Street
Minneapolis 37 So. 3d Street
Zemiusios kainos is Europos

First National BANK,

PLYMOUTH, PA.

UZDETA 1864.

KAPITOLAS \$100,000.00

PERVIRSIS \$300,000.00

Didžiausia ir saugiausia
Banka mieste.Moka 3 nuosimčius na
sudėty joje pinigų.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA"?
Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas
Pėtynčia ir paduoda daugiausiai gerų ir
svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir
viso svieto, o pnumerata kasluoja me-
tu tik \$2.00, pusei metų \$1.00.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

DARYK DRAUGUS SU SAVO PINIGAIS

Padėk savo pinigus i
MERCHANTS BANKING
TRUST CO. MAHANOY
CITY, ir turėsi draugą, ku-
ris bus su jumis reikale.

Si banka dėkuos jums už
byle padėli, kurį jus padė-
sitė arba prikalkinsi savo
draugus padėti.

Banką yra visados sau-
giausia ir geriausia vietą
laikyti jų pinigų. Jūsų
pinigai bankoje užtirs nuo-
šimti ir darys draugą dėl
jus.

D. M. Graham, Prez.

D. F. Guinan, Ižd.

MERCHANTS BANKING TRUST CO.
Mahany City, Pa.

Plymouth National BANK.

Kapitalas su perviršiu
\$165,000.00.

Šitoji Banka prižiūroms
Suvienytųjų Valstijų val-
dies. Moka 3 nuosimčius
nuo sudėty pinigų. Galime
susišnekėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite,
iždininkas.

Mandagus patarnavimas

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokių ženklu
draugystem. o y-
patinai: karkadu
guzikučių meta-
liavu, anameliotu
ir padengtu cellu-
loid'u, šarpu, ve-
liavu ir karunu.

Man pavestus dar-
bus atlieku artis-
tiškai.

M. A. Norkunas

166 MELROSE ST., MONTELLO, MAAS.

Jei Žinotum,

koks yra skirtumas tarp
tyrojo ir kitokio pieno,

visados imtum

Bordeno pieną

BORDEN'S MILK

Bell

System

Perilgas kalbėjimos per telefoną yra paojin-
gas kitiems draugams, kurie turi nusisamdę
telefoną. Prieaukimas gaisių ar policijos de-
pertmentų arba gydytojaus gali būti sutruk-
dytas žasties perilgo ir nereikalingo telefoną
vartojimo. Kalbėjimas turi būti tokio tik ilgu-
mo kiek reikia atlikti dalyką.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Panacea.

Jeigu niekas negelbės neuostok vilties. Viltis yra viso amžiaus židinys; vil-
tyje žmogus gema, su viltia keliauja visą gyvenimo kelią. Panacea yra
geriausias gyvenimo vadovas; išgydė tūkstančius žmonių, kurie visiškai
buvo nustoje vilties. Panacea geriausias vaistas negalėj. Panacea gydo
žemiau nurodytas ligas: Reumatizmą, astretizmą; vidurines pilvo ligas, už-
legimą ausų ir tekėjimą iš jų, tekėjimą iš nosies, nemigę ir daug kitų. Pa-
nacea nėra patentuotu vaistu, bet yra budaš Ištastas Europiško daktaro.
Jalima gauti kiekvienoje aptiekoje. Kaina \$1.00 ir 25c. Jeigu negali gauti
savo aptiekoje, rašyk tiesiog mums. Męs siunčiame aplaiki "Money Order".

Dr. Bode & Co.

4552 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

NAUJIENA!

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga

Oliveris Twistas

Angliškai Parašė

CHARLES DICKENS

Lietuvių Kalbon Vertė

JONAS KMITAS

Yra tai labai graži ir interesinga
apysaka. Pradėjus skaityti, sunku
yra atsitraukti nuo knygos. Kiek-
vienas, norintis smagiai ir naudin-
gai praleisti laiką, lai skaityt šią kny-
ga. Yra tai stora knyga, turinti 520
puslapių, o kainuoja

TIKTAI \$1.00

Tokios geros, naudingos ir drauge
taip pigios knygos dar nebuvo
pardavime!

Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS
TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite antrašu:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 46th Street, Chicago, Ill.
Rašyk tuojau.

Dr. RICHTERIO PAIN-EXPELLER

Išvaro skausmą Reumatizmo, Po-
dagros, Skausmo pusiau, Strėn-
dieglis ir Neuralgijos. Greitai
prašina visus skaudėjimus ir
štyvumus sąnarių ir raumenų.
Gelbstantis dėl Niksterėjimų,
Raišumų ir Sutrenkimų. Greitas
gydytojas šalčio, Influenzos, Ger-
klinės. Sulaiko sukepinimą ir plau-
čių uždegimą.

Skausmas krutinės. Gydo Gal-
vosskaudį ir Dantų gėlimą.

4-5 lašai i stiklą vandens
puiki gargaliotoji dėl visų ger-
klės nesveikimų.

Imant i vidų (4 lašus i stiklą
vandens) yra naudinga dėl mėš-
lungio ir prasto gromuliavimo.

Tikrasai esti pakeliuose kaip
čia matote paveikslėlyje. Saugo-
kisi nevertų pamėgdžiojimų.

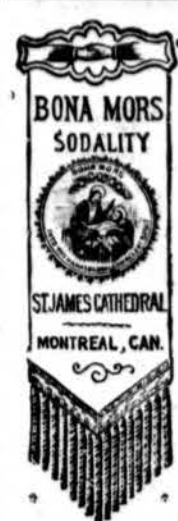
25 ir 50 centų už bonką aptiekose
F. AD. RICHTER & CO.
74.80 WASHINGTON ST.,
NEW YORK, N. Y.

Dr. A. L. Graičunas

GYDO ĮVAIRIAUSIAS LIGAS

3310 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS

Tel. Yards 3162

R. H. Morgan

Išdirbėjas Ke-
purių, Kukardų,
Vėliavų, Antspan-
dų, Šarpy ir ki-
tokių tam pana-
šių dalykų.

Reikalauk Kata-
liogo.

13 N. Main St.,
SHENANDOAH, PENN'A

DR. K. DRANGELIS

LIETUVIS DENTISTAS

VALANDOS: nuo 9 ryto ligi 9 vakaro
3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO
Priešai Olševskio Banko.

28 metų senas laikraštis

VIENYBE LIETUVNINKU

EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.
Ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių ži-
nių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o
pnumerata kasluoja metams tik \$2.00;
pusei metų \$1.00. Užrubežiuose metams
\$3.00; pusei metų \$1.50.

RAŠYK ADRESU:

J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

JUOZAS LESCINSKIS

SENIAUSIA PIRMOS RUŠIES APIEKA

visuomet prikrauta kaip vietiniu, taip ir užrubežiniu vaistu. Recep-
tus išspildo uopuikiausia pigiausiomis ainomis ant
BRIDGEPORT'O

3315 Morgan Street,

Pareikalavus taigpi siunčiame vaistus paita arba expresu

Teleph. Yards 9

TIKRAI LIETUVIŠKA APIEKA

ANT BRIDGEPORTO

Kas reikalaujat tikrų is čistų gyduolių, šaukitės ant sekt.
čio antrašo:

F. A. POSZKA

3121 So. Morgan Street

Chicago, Illinois

DR. M. STUPNICKIS

Priėmimo valandos: nuo 8 ryto ligi 11 ryte - nuo 5 vakare ligi 8 vakare

3:09 SO. MORGAN ST., Telephonas YARDS 5032

CHICAGO, ILLINOIS

FRED F. KLEKER FOTOGRAFISTAS

Didžiausia Fotografijų Galerija ant Town of Lake.
Savo Fotografijas 1645 W. 47-th St., Chicago Telephonas
Drover 285

DR. S. BROWSTEIN

Valandos: 1 - 3 popiet ir 6 - 8 vakare.

Gydo pasekmingai įvairiausias ligas.

Telefonas 116,

Westville, Ill.

Du-kart Savaitinis Laikraštis

"SAULE"

Jan 25 metai, kaip išeina kas U-
tarninkas ir Pėtynčia. Pnumerata
ta kasluoja metams: Amerikoje
\$2.50 metams, pusei metų \$1.25.
Rusijoje ir Europoje \$3.50 metams,
\$1.75 pusei metų.

Rašykite šiadien, o gausite vieną
numerį pasiūlymams dykai, ad-
resuojant

W. D. BOCKOWSKI - CO.

Mahany City, Pa.

First National Bank

PUBLIC SQUARE

Wilkes-Barre, Pa.

UNITED STATES DEPOSITORY

KAPITOLAS \$375,000.00

Pervirsis ir nepa-

dalyta nauda 490,000.00

Už sudėtus pinigus mok. 3-6%

nuosimti.

WM. S. McLEAN, President,

FRANCIS DOUGLAS, Cashier

"LITWA"

Vienintelis lietuviškas laikraštis lenkų kalboj, eis ir to-
liaus 1914 m. kartą i dvi savaiti. Užsisakant, "Litwa" me-
tams 4 rub., o pnumerini 2 rubliai Antrašas: G. Vilno, Redak-
cija "Litwy" Bereg Antokolski No. 8 Prašam Gerbiamiejių

"Litwos" skaitytojų ir priselių šelpiti ją pnumerata ir agi-
tacija, platinant tarp pažįstamųjų.

Norintiems geriaus susipažinti su "Litwa" siunčiame
veltuni numarius. Nauji emėjai, kurie paskubės su "Litvos"
užsisakimu gaus paskutinius N. N. šių metų dikai:

VAIRAS

Literatūros, dailės, mok-
slo, visuomenės ir politi-
kos laikraštis, gražiai il-
iustuotas, ant dailiaus po-
pitrio, 30X22 santim. pa-
vidalo, 24 pusl. leidžiamas
inteligentių būrelio, pradės
eiti Vilniuje nuo šių Nau-
jųjų Metų po du kartu per
mėnesį.

VAIRAS bus puošiamas ypaci lietuvių bei Lietuvos vaiz-
deliais ir lietuvių dailininkų darbais. Ligišiol yra jau pasiža-
dėję dirbti Vaire šie rašytojai: A. iš-B. D-ras Basanavičius,
Bytautas, Būga, S. Kymantaitė Čiurlionienė, kun. Gustaitis,
M. Pečkauskaitė (Satrijos Ragana), kun. Steponavičius, kun.
Tumas, A. Valdemaras, Vydušas ir šie dailininkai: Jaroševičius,
Rimša, Šlapelis, Zmuidzinavičius.

VAIRO kaina Rusijoje: 6 r. metams, 3 r. pusei metų 1 r. 50
k. trims mėnesiams, užsieniuose: 8 r. met., 4 r. pusei metų
2 r. trims mėnesiams.

Vairo Redakcijos ir administr. ardesas šoik: Vilnius, Makar-
jevskaja, 15. "Vairo" Leidėjas-Redaktorius A. Smetona.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero Seseru Seminarija CHICAGOJE.

Vienuoityne yra: prirengiamoji mokykla, aštmonių aly-
rių pradinė mokykla ir augstoji mokykla (High School).
Lietuviškosios Sesera priima pas save morgaites moki-
nimui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguleriškojo
mokslu, arba ir atskyrium, yra mokinama: muzika, paif-
mas, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.

Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės
šiuo antrašu:

Mother Superior,

St. Casimir's Seminary,

6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.